

BORBENE TRADICIJE

Narodnoosvobodilni boj, dragocen prispevek v zakladnico naših borbenih izkušenj — Borbena tradicija naših narodov v luči narodnoosvobodilnega boja.

Zgodovina naših narodov je od njihovega prihoda na Balkanski polotok in v Srednjo Evropo skozi ves srednji in novi vek izpolnjena z neprestanimi boji za obstanek in svobodo. V njej najdemo le malo mirnih obdobij, kakršna so poznali mnogi evropski in drugi narodi. V vseh teh bojih so si naši narodi iz stoletja v stoletje pridobivali nove vojaške izkušnje in ustvarili bogate borbene tradicije.

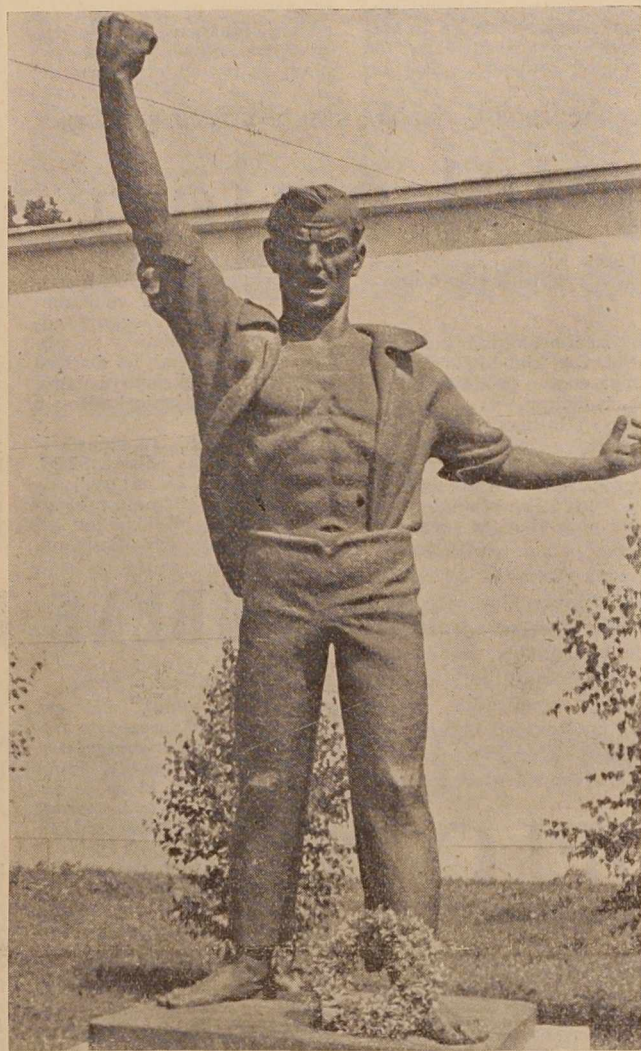
Značilno za vse naše obrambne, osvobodilne in socialne boje in vojne je predvsem dejstvo, da smo jih vodili vselej v zelo neugodnih pogojih glede medsebojnega odnosa sil. Bojevali smo se vselej s številčno in tehnično neprimerno močnejšim nasprotnikom. Tak odnos velja ne le za kmečke upore in vstaje, temveč za vse obrambne boje pred Turki, za boje Srbije in Črne gore v preteklem stoletju in v prvi svetovni vojni, velja pa tudi za osvobodilni boj in revolucijo v drugi svetovni vojni. S hrabrostjo in množičnim heroizmom so naši narodi v vojnah in bojih nadomestili pomanjkanje orožja in druge opreme ter neugodni številčni odnos s sovražnikom. Po številu šibki, v ekonomskem in s tem tudi v tehničnem pogledu v podrejenem položaju, niso mogli nikoli računati s čimtelji, kot so število in vojaška tehnika. Nasprotno pa je sovražnik gradil svoje vojaške načrte vselej prav na njih.

Tak odnos sil je, kar je popolnoma razumljivo, odločilno vplival tudi na naš način bojevanja. Na lastnih izkušnjah smo se učili kako se je treba vojskovati, da bi sovražniku odvzeli prednosti, ki jih je imel. Na teh izkušnjah, ki so iz vojne v vojno in iz vstaje v vstajo postajale vse bolj bogate, smo razvili svojo strategijo in tehniko. Nasprotno od napadavcev, ki so svoje vojne načrte snovali vselej na ideji bliskovitega naleta in hitrega zloma branilca, so v obrambnih in osvobodilnih vojnah naši narodi izvirali strategijo manevrske in izčrpajoče vojne, računajoč vselej na moralno pomoč, vzdržljivost in upornost lastnih enot in ljudstva. Vešče so prepletali napade z obrambo, pohode z raznimi oblikami manevra, znali pa so se bojevati tudi v tesno strnjениh sovražnih obročih in se tudi prebijati iz njih. Tak način vojskovanja je vselej privedel do drobitve zavojevalca, do slabljenja njegove udarne moči in do tega, da je bil prisiljen bojevati se v pogojih, ki so bili zanj največkrat neugodni.

V pripravi na oborožen boj in revolucijo leta 1941 je Komunistična partija Jugoslavije ocenila te naše borbene tradicije in izkušnje iz preteklosti kot pomemben čimtelj bodisi za dvig borbenega duha naših narodov ali glede načina bojevanja samega. Zato je nanje opozorila tudi v proglasu z dne 12. julija, s katero

rim je CK KPJ pozval jugoslovanske narode na splošno vstajo. V njem se med drugim pravi: »Sovražnik vas je premagal v vojni, toda s tem vas ni pokoril. Slavne tradicije naših dedov v boju za pravico in in svobodo ne smejo biti pozabljene. Sedaj je čas, da pokažete, da ste dostojni potomci svojih prednikov.«

Odločno stališče KPJ glede oborožene vstaje in povezovanja naših borbenih tradicij z

željo ogromne večine ljudstva za bojem proti fašističnim zavojevalcem ter za pravičnejšo socialno ureditev po vojni, sta odločilno vplivala na krepitev zaupanja naših narodov v lastne sile in na razbijanje malodušja, ki so ga v tistih usodnih in težkih dneh načrtno širili izdajavska jugoslovanska buržuazija in vodilni vrhovi bivše jugoslovanske vojske. Izkušnje iz preteklosti pa smo večje uporabili tudi v procesu boja samega, jih prilagodili sodobnim pogojem in jih tako obogatili in oplemenitili. Že v času boja smo morali ponovno ugotoviti, da pri uveljavljanju zahtev glede naših nacionalnih pravic ne moremo računati na nesebično

(Nadaljevanje na 2. strani)

Pomurski VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

MURSKA SOBOTA, 19. JULIJA 1962
Leto XIV. — Štev. 27 Cena 20 din

OBVEZNOSTI IN SMERNICE

V vseh pomurskih občinah so se zavzeli za to, da teče delo pri reševanju družbeno-političnih problemov brez zastoja. Temu primerno so prilagodili tudi dopuste. Tak način zagotavlja kontinuiran način kompleksnega, poglobljenega in učinkovitega reševanja problemov, ki jih je na vseh področjih kar dovolj.

V gornjeradgonski občini, na primer, opozarja o med drugim predvsem na vrsto nalog v kmetijstvu. Predvsem poudarjajo pomen vsklajenega dela med kmetijsko zadrugo in družbenima posestvom. Tu se bo aktiv članov ZK moral zavzeti za to, da bodo v najkrajšem času izdelali program skupnih investicij. Naslednja naloga je proučitev možnosti za organizacijo skupne ko-

PROBLEMI KMETIJSTVA NA PRIHODNJI SEJI OO SZDL

V ponedeljek je bila v M. Soboti seja izvršnega odbora okrajnega odbora Socialistične zveze. Seji so prisostvovali tudi predstavniki iz nekaterih družbenih kmetijskih gospodarstev in zadrugnih organizacij.

O vrsti vprašanj in ugotovitev s seje izvršnega odbora, ki zadevajo nadaljnji razvoj in urejanje odnosov na področju kmetijstva, tako v okviru družbenih kmetijskih gospodarstev in kmetijskih zadrug, bo razpravljal plenum okrajnega odbora Socialistične zveze na seji, predvidoma v prihodnjem tednu.

mercialne službe pri prodaji kmetijskih pridelkov, na kar je opozoril že občinski odbor SZDL oziroma njegov izvršni odbor. Sem sodi tudi vprašanje stimulacije za kmetijske tehnike in sicer na osnovi agrominimuma in kooperacije. Po zavzetosti posameznika pri tem naj bi se namreč formalizirali gibljivi del osebnega dohodka. Kar zadeva ves splot nalog v kmetijstvu, kaže, da teče delo vsklajeno le pri Vidmu, medtem ko s stanjem v občini ne moremo biti zadovoljni. Čim prej bo treba tudi ugotoviti stvarne in še večje možnosti izvoza za gornjeradgonsko kmetijsko gospodarstvo, kmetijsko delovno zadrugo Žepovci, vinogradniško gospodarstvo Kapela ter za Elrad in Opekarno. Kar zadeva slednji dve gospodarski organizaciji, izvoz še ne funkcioniira, možnosti plasmana na lokalno tržišče onkraj meje pa so precejšnje. To je, kajpak, le nekaj nalog, ki so v ospredju. Sicer pa bodo te dni člani izvršnega odbora občinskega odbora SZDL in občinskega sindikalnega sveta obiskali v zvezi s sklepi nedavnega posvetovanja gospodarske organizacije ter z vodilnimi kadri

in sploh subjektivnimi silami pretresli najaktualnejše naloge.

V soboški občini pa — med drugim — opažajo, da skušajo gospodarske organizacije opremiti in utemeljevati delitev dohodka, kakršna je pač bila. Le v redkih primerih imajo g'ede tega samokritičen odnos, zato je bilo le malo popravkov. Po drugi strani pa skoraj vse kmetijske zadruge izkazujejo izgube v strojnem parku. Tu se postavlja vprašanje, ali gre za slabo gospodarjenje ali za neizkoriščene kapacitete. Ob tem je kajpak pomemben odnos zaposlenih do zadruga. Slednje velja zlasti za tiste zaposlene, ki imajo tudi do 14 ha zemlje, pri drugih pa iščejo le svoje koristi. Zato se ne smemo čuditi, če ni bil plan kooperacije nobeno leto izpolnjen. Delo pri odkupuje nedvomno bolj donosno, družbena korist pa, k t

(Nadaljevanje na 2. strani)

OBETAJOČA ŽETEV

Žetev ječmena je pri kraju in sedaj se na družbenih posestvih in v kmetijskih zadrugah vneto pripravljajo na žetev pšenice in rži. Kot vse kaže, bodo lahko začeli žetev pšenice šele čez približno štirinajst dni, saj hladno vreme in deževje precej ovirata zorenje. Pšenica je zlasti še v nižinskih predelih močno zelena, zelena pa je tudi tam, kjer so jo zasejali z zamudo. Vse to kaže, da bo žetev trajala nekoliko dalj časa kot običajno.

In kakšen bo pridelek? To vprašanje danes zanima vsakogar, najbolj pa pridelovalce. Čeprav so morda še pred nekaj tedni skoraj povsod napovedovali nadpovprečen pridelek pšenice, so v zadnjih dneh svoje cenitve nekoliko spremenili. Seveda ne povsod. Kljub vsemu pa si lahko od letošnje žetve še precej obeta-

mo. In sedaj pogledimo, kaj pravijo v zvezi z letošnjim pridelkom pšenice v posameznih zadrugah in na družbenih posestvih.

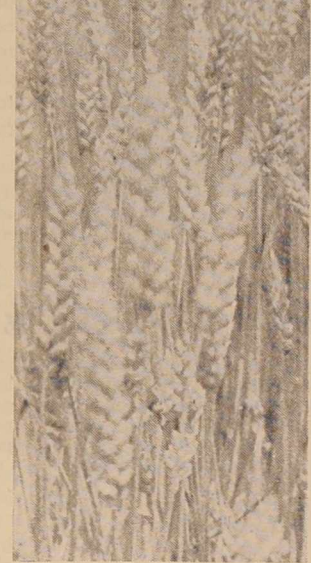
KG GORNJA RADGONA: »Letos bomo imeli na posestvu nekoliko boljši pridelek pšenice kot lani. Pričakujemo, da se bo gibal povprečje nad 30 stotov po hektarju, na nekatere

rih parcelah pa bomo verjetno dosegli tudi blizu 50 stotov. Najboljše kažeta leonardo in francoska sorta pšenice.«

KZ »LEDAVSKI DOL« CAN KOVA: »Pričakujemo, da se bo gibal pridelek pšenice na lastnih površinah blizu 30 stotov na hektar, približno tako pa tudi na površinah, ki so v kooperaciji. Drugod pa bo za nekaj stotov nižji.«

VINOGRADNIŠKO-ŽIVINO REJSKI KOMBINAT LJUTOMER: »Letošnji pridelek pšenice se bo gibal blizu 40 stotov na hektar. Najboljše obeta sorta san pastore, ki je zasejana na območju Mote. Tu bomo pridelali po sedanjih cenitvah 45 do 50 stotov.«

KZ ČRENŠOVCI: »Po sedanjih obetih bo pridelek pšenice boljši, kot smo pričakovali. Posebno še to velja za pšenico lastne proizvodnje, kjer bomo pridelali verjetno okrog 50 stotov. Pridelek ječmenja (Nadaljevanje na 2. strani)

V Križevcih na Goriškem letos pšenica dobro obeta

NAPOVED VREMENA

OD 19. DO 29. JULIJA 1962

Prevalovalo bo lepo vreme in po 25. juliju pričakujemo nekaj izredno vročih dni. Pomembnejše padavine z ohladitvijo pričakujemo okrog 23. julija, krajevne nevihte pa okrog 20. julija. Dr. V. M.

PRIPRAVE NA PROSLAVE DNEVA VSTAJE

V vseh pomurskih občinah so v minulih dneh sestavili programe proslav in prireditev v počastitev Dneva vstaje. Povsod bodo, razen kresovanj in krajevnih proslav, imeli tudi osrednje proslave z bogatimi kulturnimi programi. Nekatere krajevne organizacije pa imajo ob tej priložnosti v programu tudi patrolne pohode in podobno.

V soboški občini pripravljajo proslave na CANKOVI, ROGASOVCIH, PROSENJAKOVCIH, na TIŠINI in še v nekaterih drugih krajih. Občinski odbor ZB in občinski odbor SZDL pa bosta v MURSKI SOBOTI pripravila akademijo s primernim programom. Skoraj povsod bodo proslave zvečer pred praznikom. Zvečer pred praznikom se bodo zbrali na proslavah tudi občani petrovsko-šalovske občine. Kakor smo zvedeli, bodo Dan vstaje samostojno pro-

slavili v ŠALOVCIH, ČEPINCIH, PETROVCIH, KRŠEVCIH ter ŽENAVLJAH, osrednja proslava pa bo na Dan vstaje pri turističnem domu, kjer bodo popoldne priredili ljudsko rajanje.

Tudi v Ljutomerški občini so že izdelali okvirni program prireditev v počastitev 22. julija. Tako bodo na večer pred praznikom imeli v LJUTOMERU večjo akademijo, na kateri bo sodelovala m'adinska godba, predvidene pa so tudi pevske točke in recitacije.

Manjše akademije so napovedali tudi v KRIŽEVCIH, BUČKOVCIH in na RAZKRIŽJU. V počastitev Dneva vstaje pa bodo imeli v Ljutomerški občini tudi športna srečanja.

Iz Lendave so nam sporočili, da bodo letos imeli osrednjo proslavo Dneva vstaje v HOTIZI. Tam bodo med drugim sodelovali tudi recitatorji, pihalna godba in folklorna skupina iz Lendave. Manjše proslave, oz. kresovanja pa bodo pripravili še v V. POLANI, TURNIŠČU in DOBROVNIKU.

V BELTINCIH bodo 21. julija zvečer priredili akademijo na prostem. Razen govora imajo na programu nastop pevcev, folklorne skupine in godbe. Proslavo bo organizirala obč. organizacija ZB. Proslavo bodo imeli tudi v Črenšovcih.

V gornjeradgonski občini še dokončnih programov prireditev v počastitev Dneva vstaje niso izdelali. Kakor predvidevajo, bodo v G. RADGONI priredili v nedeljo ob 8. uri akademijo z nastopom mladinskega pevskega zbora in godbe, nastopili pa bodo verjetno tudi starejši pevci. Proslave bodo tudi v nekaterih večjih centrih. -js

ELRAD izdeluje antenske naprave

Že lani v jeseni je podjetje »Elrad« pričelo izdelovati skupinske antenske naprave. Prva taka skupinska antenska naprava je bila montirana v Mariboru in to uspešno. Podjetje je take skupinske anten-

ske naprave montiralo tudi v Zagrebu in Ptuj, a tudi v drugih večjih mestih. Podjetje je v tem času, ko izdeluje te antene, montiralo že preko petdeset anten, pred nedavnim tudi v G. Radgoni v novem bloku.

Potrebe po skupinskih antenah so iz dneva v dan večje in je podjetje »Elrad« doseglo z izdelavo velike uspehe. Prednost skupinskih antenskih naprav je v tem, da je vsako stanovanje oskrbljeno z visokofrekvenčno energijo za sprejem na srednjih, kratkih

in dolgih valovih, UKW in TV področjih. Tako, da ima v enem priključku vsa področja. Poleg tega pa je sprejem tudi veliko boljši, kot pa če bi posamezniki imeli individualne antene na strehi, kjer se antene med seboj motijo in to posebno tam, kjer je v enem bloku ali zgradbi več televizijskih sprejemnikov oziroma več anten na strehi.

Glede na potrebe bo podjetje »Elrad« svojo proizvodnjo povečalo oziroma razširilo elektronski oddelek do konca leta za približno desetkrat.

Ob 22. juliju, dnevu vstaje slovenskega naroda
čestitke vsem borcem in aktivistom NOB!

OBVEZNOSTI IN SMERNICE

(Nadaljevanje s 1. strani)

vse kaže, ni obveljala. Povsod je zanemarjeno tudi vprašanje arondacije.

Dopusti tudi v soboščni občini ne bodo zavirali dela. To velja zlasti za politične aktivne, komisije ter odgovorne ljudi v podjetjih in kmetijskih združenjih. Očitna je že določena revolucionarnost v vrstah proizvajalcev in upraviteljev kar je zelo spodbudno. Ozki krog tistih, ki je izkrivljala delavsko samoupravo, je v polni manjšini. Nekoliko slabše je sicer stanje v manjših obrtnih podjetjih, kjer ni strokovnjakov, med zaposlenimi pa prevladujejo polproletarci, ki so zadovoljni z vsem, kar dobijo. V večjih kolektivih, kot v »Murici« in »Pomurskem tisku«, so proizvajalci in upravitelji sami začeli z razpravami in dali tudi določene pobude.

V petrovsko-šalovski občini pa zelo aktivno delajo na urejanju problemov v zdravstvu. Zdravstveni dom je urejen, sedaj je treba urediti le še medsebojne odnose med kolektivom, urediti oziroma popraviti pravilnike o delitvi čistega in osebne dohodka, nekatere kadrovske zadeve, itd. V tej občini se zavzemajo tudi za dokončno ureditev kadrovskega vprašanja po nekaterih osnovnih šolah, zlasti osemletkah. Tudi tukaj vprašanje nagrajevanja se ni dokončno rešeno.

Kar zadeva občinsko upravo, se zavzemajo v tej občini za spajanje sorodnih služb ter za zmanjšanje števila delovnih mest. Na ta način si obetajo

dobiti prepotrben kader za gospodarske organizacije. Ugotavljajo tudi, da se še premalo varčuje s finančnimi sredstvi, a tudi pri kmetijskih združenjih je še precejšnja uporaba prevoznih sredstev. Glede na to, da je mizarska delavnica dogotovljena, se zavzemajo za to, da bo proizvodnja čimprej stekla in to v kooperaciji z ustreznimi podjetji izven občine. Glede urejanja pravilnikov o delitvi čistega in osebne dohodka je to vprašanje najbolj aktualno zadrug. Odgovorni ljudje v poslovnih enotah kmetijskih slovnih enotah zadrug naj bi bili stimulirani od uspeha proizvodnje in kooperacije. Drugod je zopet aktualno vprašanje norm, itd., urediti pa bo treba še mnoga kadrovska vprašanja.

Tako v tej kot v drugih občinah bo seveda mnogo odvisno od akcije komunistov in delovnih ljudi proti kršenju pravic samoupravnih organov, izigravanju socialističnih načel delitve dohodka po delu in podobnih anomalijah v svojem okolju, da bi kar najjasneje predložili njihove vzroke in da bi — na podlagi že pridobljenih izkušenj v boju s temi in drugimi škodljivimi pojavi — začrtali trajnejše naloge in obveznosti komunistov in delovnih ljudi v napredovanju družbenega gospodarstva in socialističnih družbenih odnosov v pomurskih občinah na višjo stopnjo. Programi konkretnega dela vsebujejo naše obveznosti in smernice za napredek socialističnih družbenih odnosov v komunah.

S SEJE IZVRŠNEGA ODBORA OBČINSKEGA ODBORA SZDL V GORNJI RADGONI

Prepočasno iskanje rezerv

Minulo sredo je bila v Gornji Radgoni seja izvršnega odbora občinskega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva.

Na seji so navzoči razpravljali o konkretizaciji zaključkov posvetovanja predstavnikov gospodarskih organizacij in zavodov z dne 24. junija letos. Med drugim so na seji sklenili, da bodo predstavniki občinskega sindikalnega sveta in izvršnega odbora SZDL obiskali gospodarske organizacije in zavode, kjer bi naj v razgovoru s predstavniki podjetij, predstavnikov sindikalnih podružnic, predsednikom delavskega sveta in upravnega odbora prediskutirali probleme v zvezi s spremembami pravilnikov o delitvi čistega in osebne dohodka. Ugotavljali so, da se nekatere gospodarske organizacije in zavodi ne pridržujejo rokov, ki so jim

bili postavljeni glede novih predpisov.

Dalje je bilo na seji izvršnega odbora občinskega odbora SZDL ugotovljeno, da v gospodarskih organizacijah in zavodih prepočasno pristopajo k odpravljanju ozkih grl, iskranju viška delovne sile itd. Člani izvršnega odbora SZDL so predlagali, da bi naj Oblo in ustreznimi sveti podvzeli odločnejše mere za večje sodelovanje med kmetijskimi organizacijami in kmetijskimi združenji. Tako bi moralo biti več sodelovanja zlasti na področju investicijske dejavnosti. Dalje je bilo na seji predlagano, da bi naj ljudski odbor skupno s kmetijskimi združenji proučil možnosti za

organizacijo skupne komercialne službe, kjer bi šlo v glavnem za enotno prodajo kmetijskih pridelkov.

Na seji so ugotavljali, da so kmetijski strokovnjaki na kmetijskih združenjih premalo povezani s kmetovalci združenji. Nudijo jim premalo strokovne pomoči glede izvajanja ukrepov po agrotehničnem minimumu. Tako bi se morali kmetijski tehniki v večji meri zavzeti za kooperacijo. Na seji je bilo predlagano, da naj KZ nemudoma uredijo osebne dohodke kmetijskim tehnikom, upoštevajoč uspehe kooperacije in agrominimuma. Društvu ekonomistov, inženir-

jev in tehnikov je bilo predlagano, da se naj v večji meri zavzame za reševanje gospodarskih problemov v občini. Tako bi naj to društvo v večji meri skrbelo za strokovno usposabljanje kadrov v knjigovodstvu.

Dalje so člani izvršnega odbora občinskega odbora SZDL predlagali, da bi naj radgonska podjetja, ki imajo možnost izvoza svojih izdelkov ali pridelkov kot KG Radgona, 250 (letno povprečno 50) družinskih stanovanj, dosežen, oziroma po vsej verjetnosti presežen.

Na sliki: novi 16-stanovanjski blok, ki ga gradijo v Gornji Radgoni.

VG Kapela, ELRAD, Zdravilišče Radenci, KZ in Opekarna, v večji meri proučevala lokalni avstrijski trg, navezala stike s prizadetimi kupci in tako plasirala svoje izdelke ali pridelke na tuje tržišče. Prav tako bi se naj odbor radgonskega sejma istočasno ukvarjal z intenzivnejšim proučevanjem avstrijskega trga nakar bi posameznim podjetjem posredoval potrebe in možnosti izvoza.

BORBENE TRADICIJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

pomoč od zunaj, pa celo ne od naših zaveznikov v boju proti skupnemu sovražniku. V takih pogojih je bilo edino pravilo stališče, ki ga je zavzela KPJ, da se bodo narodni Jugoslavi osvobodili sami in da je v procesu boja potrebno ustanoviti in razviti sodobno armado, ki bo po vojni sposobna zaščititi nacionalne in socialne pridobitve našega boja. Tako smo ta prvi skupni boj vseh jugoslovanskih narodov načrtno širili in tudi razvili na celotnem njihovem etničnem ozemlju, skovali v njem trdno enotnost in bratstvo med njimi ter ustvarili pogoje za pripojitev znatnega dela našega nacionalnega ozemlja, ki je bilo dotlej izven meja Jugoslavije. V praksi vojne pa smo prišli tudi do

dragocenega spoznanja, da je pripravljenost ljudstva na boj za pravilno stvar tudi v sodobnih pogojih tisti odločilni činitelj, ki zagotavlja uspeh celo proti tehnično najmoderneje opremljenemu zavojevavcu. V narodno osvobodilnem boju so v naših narodih torej ponovno oživele tradicije in izkušnje iz preteklosti ter spomini na težke dni v njihovi zgodovini, ko so morali z lastnimi močmi in naporom reševati vprašanje svojega obstoja in prihodnosti. Ob pravilnem vrednotenju in razvijanju teh izkušenj pa so v tem boju končno tudi ostvarili tiste velike ideale, za katere so se v preteklosti bojevali njihovi predniki in največji ljudje naše zgodovine.

Polde Stukelj

TURISTIČNI DOM V G. PETROVCIH DOBIL TUDI VODOVOD

Turistični dom v Petrovcih je postal za mnoge turiste ob blizu in daleč priljubljena izletniška točka. Velika pridobitev za dom in za razvoj tu-

rizma v tej občini je novi vodovod, ki so ga uredili te dni na tej pomurski turistični postojanki.

Na sliki: zaključna dela pri gradnji vodovoda.

Obetajoča žetev

(Nadaljevanje s 1. strani)

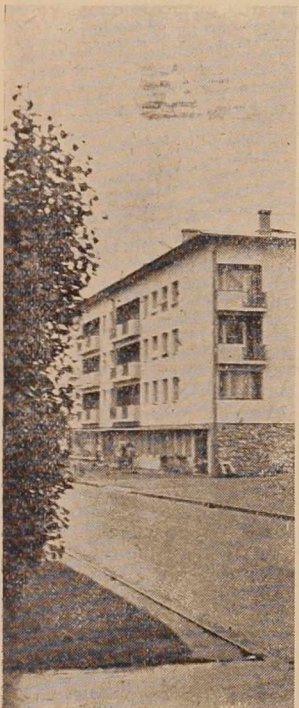
mena, ki smo ga te dni poželi, pa se giblje med 30 in 32 stotni na hektar.

KG BELTINCI: »Planirali smo, da bomo letos dosegli pri visokorodnih sortah pšenice 40 stotov, pri domačih pa 30 stotov. Po sedanjih obetih pa je očitno, da bo pridelok pšenice višji, kot smo planirali. Lep pridelek smo zabeležili tudi pri ječmenu, ki smo ga poželi v minulih dneh. Na eni izmed parcel smo pridelali celo 43 metrskih stotov po hektarju. Za pridelek smo se zanima-

li tudi na posestvu v Rakičanu, kjer so nam povedali, da bo le-ta še precej dober, ven dar ne takšen kot so pričakovali. Tega je krivo predvsem neugodno vreme.

Sodeč po izjavah lahko torej kljub neugodnemu vremenu pričakujemo še dokaj lep pridelek pšenice, precej dobri pa so obeti pri rži. Ob koncu pa naj zabeležimo še to, da bodo letos velik odstotek žitaric poželi s kombajni, posebno še, če ne bo teren preveč vlažen.

-js-

Nova javna zgradba v G. Radgoni: združeni investitorji so »Sloga«, Narodna banka in podružnica socialnega zavarovanja

Prve vesti z avtoceste

Brigada, ki je v nedeljo, 8. t. m. odpotovala na avtocesto, je srečno prispela na cilj. Nastanjena je v naselju Velika plana, v neposredni bližini Glavnega štaba mladinskih delovnih brigad.

Pomurska brigada je edina srednješolska brigada v naselju. Živijo namreč skupno s

študentskimi brigadami in brigado mladih učiteljev Jugoslavije. Brigadirji se dobro počutijo in so že krepko pripravljeni za delo. Kljub ostru »konkurenci« so trenutno najboljši. S hrano so zadovoljni. Ob tej priliki želijo pozdraviti vse delovne Pomurce, iš

tus združevanja v gospodarstvu in javno-pravnega činitelja, čigar sklepi bodo obvezni za posamezne gospodarske organizacije in posamezna področja gospodarstva. Zato pa s poenotenjem zbornic odpadejo nekatere naloge, ki so predvsem naloge poslovnih združenj.

Torej so okrajne zbornice postale tiste osnovne zbornice, ki bodo obravnavale vsa področja gospodarstva. To pomeni, da obsega nova zbornica tudi industrijo in gradbeništvo. Nova zbornica je že začela poslovanje. Kot najvažnejše naloge omenja tov. predsednik Jože Slavič vprašanje prodaje v naših proizvodnih organizacijah, ki v letnih mesecih navadno zaostaja. Ta problem je pereč predvsem v oblačilni in obutveni proizvodnji. Zanimivo pa je, da imajo letos opekarne navzlic lanskim pestimišči napovedim zelo visoko konjunkturo.

Drugo takšno področje dela zbornice je učinek ekonomskih ukrepov glede marž in cen po nedavnih odlokih ob-

činskih ljudskih odborov. Po proučitvi bo zbornica dala ustrezne predloge, opazajo pa že zdaj, da ponekod tega vprašanja niso vzeli resno. Med drugim je zopet zanemarljiva oskrba s sezonskimi živilskimi artikli, velika pa so tudi nesorazmerja pri cenah posameznih artiklov med posameznimi kraji. Takšen način ne koristi razvoju te proizvodnje, za potrošnike pa povzroča negotovost. Navzlic temu pa so se nekatera podjetja lotila stvari resno, hkrati pa vsega tudi trgovina ni kriva. Enako velja tudi za usluge v obrti.

V tem smislu imajo posamezne sekcije zbornice svoje delovne programe in se pripravljajo na razne operativne naloge (jesenska setev, vprašanje zalog v blagovnem prometu, itd.). Sicer pa se zbornica notranje organizira v smeri analitičnega dela, pri čemer so trenutni operativni posegi v gospodarske organizacije v drugem planu, saj morajo za le-te skrbeti predvsem organi delavske samouprave.

ki ga je hotel leta 1937 iz Ljubljane v Gradec vadi Uroš Krajger. Vadijo so v na pol podrti stavbi ob obrabljem starem harmoniju. Tudi ko niso imeli pevskih vaj, so se fantje ob večerih sestajali v tem prostoru in poslušali tamburaški trio treh bratov mizarjev Kovačičev iz Grada, ki so si tamburice izdelali sami. Poleg treh bratov Kovačičev so bili v pevskem zboru še štirje gozdni delavci iz graščinske hoste, en lončar, en šofer, ki je bil Partiji najbližji, ostali so bili obrtniki, dminarji in kmečki fantje. Najbolj so bili ponosni na tenorista Slavka Jakšeta, ki je že dolga leta (razen med okupacijo) član opernega zbora. Ob ustanovitvi je bil mecen zbora Peter Koren, črnomojski trgovec (pristaš opozicije

rec v počastitev 40-letnice revolucije leta 1939, je dr. Radoslav Hrovatin o tej pesmi prispeval naslednje podatke: »Kosec koso brusi (ljudska pesem), priredil Radovan Gobec. Melodija pesmi je spojitev več starejših ljudskih melodij. Pesem je nastala na ljudskih izletih pod terorjem Stojadinovičev vlade. Za pričujočo objavo je prirejevalec napisal melodijo po spominu iz bojev na Stajerskem in postavil novo priredbo.« Po ugotovitvah Frančka Sajeta je pel to pesem že pevski odsek Društva kmečkih fantov in deklet v Gradcu, ki ga je spomnil 1933 ustanovil komunist Jaka Butala s simpatizerji. Ko pa je bilo to društvo 1935 prepovedano, je pevski odsek nastopal samostojno naprej.

Zato v borbo za pravdo in svobodo kmečkega naroda.

V tekstu iz NOB, kjer sta prvi kitici zamenjani, se druga glasi: Kmečki fantje in dekleta, vi ste naša hrabra četa. Vključ se zbirajmo, naprej marširajmo za svobodo naroda.

Prva kitica pa: Kosec koso brusi, a žanjica žanje. Kmet pravico terja, ali je ne najde. Naprej v borbo za pravdo in svobodo slovenskega naroda.

Besedilo, po katerem so pesem peli v partizanih, je nastalo skoraj v celoti že pred vojno. Obsegalo je štiri kitice. Janez Vitkovič zatrjuje v knjigi Bela Krajina skozi viharje k svobodi, da sta to pesem spisal in komponiral Jaka Butala in Anton Šobar iz Gradaca. Temu bi si upal pritrditi, če ne bi Vitkovič tudi pesmi »Nabrusimo kose« pripisal njima, čeprav je tekst A-pihov, melodijo pa je priredil po neki stari poljski revolucionarni pesmi. Na to napako je v Borec v majski številki že opozoril Ivo Pirikovič, zato bi treba preveriti tudi podatke o avtorstvu pesmi »Kosec koso brusi«, vsekakor pa je Jaka Butala, če ne sestavil, pa vsaj priredil tekst te pesni tako, kakor ga je objavila Ljudska pravica v prilogi in na to še eno kitico Bojevnik tudi marca 1936 v dopisu iz Cerkevšča. IVAN KREFT

Himna revolucionarnih kmečkih množic

dr. Mačka), od vsega začetka pa so se vsi člani pevskega zbora vidjucili v ljudsko gibanje pod vodstvom Partije. Pesem je tako postala neke vrste ljudskofrontaška himna revolucionarnih kmečkih množic. Cenzura bi prav gotovo zaplenila Ljudsko pravico, če bi priobčila to pesem, zato se je bilo treba poslužiti zvijače in priložiti tekst, tiskan na posebnem lističu. To je le kratka in nepopolna zgodovina te revolucionarne pesmi.

V knjigi Naša partizanska pesem, ki jo je uredil Radovan Gobec, izdala pa jo je založba Bo-

Nas zanimata oba teksta, tisti iz Ljudske pravice dne 6. marca 1936 in partizanski tekst, kakot si ga je zapomnil Radovan Gobec. Tekst iz leta 1936

prva kitica, ki je pozneje druga: Kmečki fantje in dekleta naša mlada četa skup se zbirajmo v borbo marširajmo za pravdo in svobodo kmečkega naroda.

Druga kitica: Kosec koso brusi, a žanjica žanje, zaman kmet pravdo prosi, nikoli je ne najde.

Večstikov z zadružniki

Na posvetovanju gospodarskih organizacij in zavodov, ki je bilo pred nedavnim v Gornji Radgoni, je bilo sprejetih več sklepov in napotkov za nadaljnje delo.

Za stabilizacijo gospodarstva v komuni bo potrebno v bodoče več storiti. Od načelnih razprav glede večje produktivnosti, splošne štednje, boljše organizacije dela in intenzivnejšega izkoriščanja notranjih rezerv je nujno potrebno preiti k praktičnim ukrepom, ki se bodo konkretno izražali v vsakdanjem delu. Tako bomo med drugim v zapisniku tega posvetovanja.

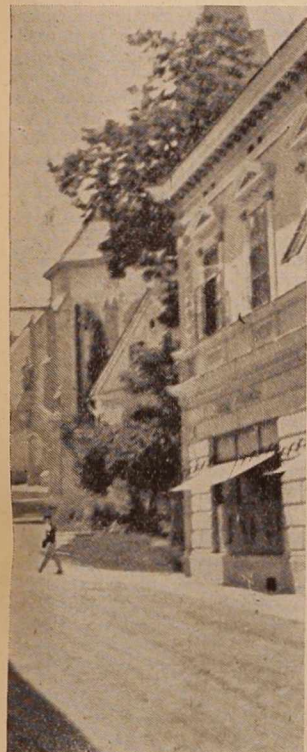
Vodstva podjetij naj bi v bodoče z vsemi subjektivnimi silami — političnimi organizacijami in organi samoupravljanja pripravila vrsto sestankov, na katerih

bi analizirali vzroke nizkih dohodkov in z vsemi proizvajalci organizirali razgovore, kako dvigniti proizvodnjo in storitost. Dajejo bo potrebno v gospodarskih organizacijah in zavodih, kjer se niso formirala koordinacijska telesa, to nemudoma storiti. Kolektivni bi naj o sklicanih sestankih predčasno obveščali občinski sindikalni svet in komisijo za izvajanje predpisov o delitvi dohodka, da se bodo člani forumov lahko udeleževali sestankov in tako pomagali pri reševanju določenih problemov.

Gospodarske organizacije in zavodi morajo poiskati možnosti, da ustvarijo več dohodka. Vlaganje v sklade je potrebno pospešiti, kajti le na ta način — z dvigom proizvodnosti bodo lahko uspešno reševali vprašanja nizkih osebnih dohodkov. Pravilnike bo potrebno izpopolnjevati, dopolnjevati in korigirati s ciljem, da se dosledneje uveljavijo nove, boljše in stimulatивnejše oblike nagrajevanja.

Eden izmed zaključkov tega posvetovanja je bil tudi ta, da se je potrebno v občini v večji meri zavzemati za enotno kmetijsko politiko. Kmetijske zadruge naj storijo vse, da dosežejo boljše povezo med kmetovalci — zadružniki.

Na posvetovanju so tudi predlagali, da naj ObčLO prouči možnosti združitve vseh servisnih delavnic v Gornji Radgoni z ustreznimi gospodarskimi organizacijami. Poleg že obstoječih servisnih delavnic bi kazalo proučiti tudi možnosti za ustanovitve vodoiztalaterske delavnice.

Ljutomerski fotozapisek

Zasejmo strnišča

Letošnje vremenske prilike so neugodno vplivale na dozorevanje žit, saj bo v glavnem žetev po 15. juliju. Ta nenavadna pozornost se bo najbolj odrazila na pridelkih strnišnih rastlin, ki jih sejemo v Pomurju. Vemo, da ima vsak zamučen dan pri setvi strnišnih posevkov za posledico močnejšo izgubo vlage iz neobdelanih strnišč ter veliko znižanje pridelkov. Zmanjšanje pridelkov pri poznejši setvi izvira iz tega, ker so strnišni posevki sestavljeni iz rastlin, ki za dober razvoj rabijo dosti toplote (koruza za zeleno, proso), zadosti vlage (repa, koruza) ter lepo jesen brez mraza (ajda). Težko je verjeti, da bi nam letošnje pozno poletje in jesen vse to prinesla v obilni meri; zato moramo podvzeti vse ukrepe, da zmanjšamo posledice pozne setve.

Podatki nam govorijo, da je v Pomurju okrog 41 odst. strnišnih površin zasejanih z repom, z ajdo 35 odst., s strnišnim prosom 10 odst. in s koroza za zeleno 6 odst. Vse te rastline, ki nam, razen morda repe, že pri pravočasnih setvi in ugodnih letinah ne dajejo dobrih donosov, saj znašajo večletni povprečni pridelki v Pomurju za repo 108 q na ha, ajda 4 q, proso 6,2 q in koroza za zeleno 90,7 q na ha.

Poskusi na selekcijski postaji v Beltincih so pokazali, da večina teh rastlin zelo dobro zamenjajo n. pr. krmni ohrovt,

presajen ali sejan, ozimna in jara ogrščica, presajena polsladkorna pesa, soja, mešanice koroze s sojo in dr. V vseh teh poskusih so bili vključeni tudi ajda, proso, repa ter koroza za zeleno. Ajda in strniščno proso sta od vseh strnišnih rastlin dala najslabše rezultate bodisi v pridelku, bodisi v pridelku, preračunanim v denarno ali krmno vrednost.

Prednost ohrovt, ogrščice in drugih rastlin je tudi v tem, da so bogate na hranilnih snoveh ter se, kar velja predvsem za krmni ohrovt, lahko pokladajo živini neposredno z njive še v decembru, saj ohrovt prenese na polju brez škodje tudi do minus 14°C. Nenehno ugotavljamo, da nam primanjkuje dobre živinske krme, saj so pridelki sene na travnikih 24 do 30 q na ha in pašnikih 10 q na ha nizki, kvaliteta pa največkrat slaba (kisle trave in sušenje na tleh).

Vsak razumen gospodar bo postopal tako, da bo takoj po žetvi zaoral vsa razpoložljiva strnišča do globine 18 cm, predhodno pognojil z vsaj 100 q na ha hlevskega gnojla ter 300 kg na ha nitrofoskala in posejal eno izmed omenjenih ugodnih rastlin.

NEKAJ NAPOTKOV O SETVI

Repe v čistem posevku sejemo 3 kg na ha v razdalji 40x15 cm, da jo lahko medvrstno obdelujemo. Repi v začetku škodi suša in jo v tem času radi napadajo bolhači, za katere uporabimo sredstva kot so lindan, pepein in dr.

Koroze sejemo največ 120 kg na ha z medvrstno razdaljo 30 cm. Če nastopi močnejša suša, se začne koroza sušiti; najbolje je, da jo takrat začnemo krmiti ali pa, če imamo večje površine, jo kisiramo (siliramo). Če nimamo zgrajenega silosa, se kisiranje lahko izvrši v navadnih zemeljskih silo-jamah.

Krmnega ohrovt sejemo 6 kg na ha v razdalji 40x25 cm.

Kot je že rečeno, krmimo ohrovt neposredno z njive, lahko ga pa prav tako siliramo. Proti bolhačem uporabimo ista sredstva kot pri repi.

Ogrščice sejemo 15 kg na ha z medvrstno razdaljo 17 do 20 cm. Krmimo jo zeleno še v decembru, ker dobro prenaša nizke temperature (do minus 10°C).

Prav tako dobro izkoristimo strnišče s pozno saditvijo krompirja. Ta ukrep pa nima namena pridelovanja krme, temveč zagotovitev in izboljšanje semenske vrednosti krompirja. Tako pridelan krompir, čeprav drobnejši, nam da, če ga zasadimo spomladi, prihodnje leto tudi do 20 odst. višje pridelke od navadnega krompirja.

Naš trud in večja vlaganja bodo bogato poplačana, saj bomo tako zagotovili naši živini več in boljše krmo predvsem v zimskih in zgodnjih pomladnih mesecih, ko so posledice pomanjkanja krme najhujše.

Pšenica ne sme biti krma za živino!

Pomurje se smatra za žitnico Slovenije. Dejansko stanje je pa tako, da ne more pokriti niti potreb svojega prebivalstva po kruhu, kaj še, da bi ga dajalo drugam. V lanskem letu smo v Pomurju pridelali 35.500 ton belih žit (pšenica — rž). Od teh količin je bilo odkupljenih vsega 2.000 ton ali nekaj manj kot 3 %. Kam je šlo ostalo žito?

Za reprodukcijo smo porabili približno 5.000 ton. Za prehrano 85.000 kmečkih prebivalcev smo porabili 15.300 ton, če računamo na glavo prebivalca 180 kg žit. (Povprečje v Sloveniji je 112 kg). 2.000 ton smo odkupili, manjka nam torej 13.200 ton, kar smatramo, da smo pokrmili živino.

Potrebe po kruhu za 42.000

nekmečkih prebivalcev pa znašajo 6.150 ton žit, kar smo pokrili iz lastnega odkupa 2.000 ton, iz uvoza iz inozemstva 3.700 ton in z uvozom 15 vagonov bele moke (450 ton zrnja) iz Vojvodine.

Na eni strani smo torej v Pomurju pokrmili živino 13.200 ton belih žit, na drugi strani pa uvozili 4.150 ton za prehrano našega prebivalstva in

to žit, katere je družba plačala z devizami.

Tako stanje nam narekuje, da moramo v letošnjem letu podvzeti ukrepe, da to anomalijo odpravimo. Glavni vzroki za tako stanje so v tem, da so se naši kmetovalci preorientirali v živinorejo in redčijo veliko število živine, niso pa prilagodili svojega kolobarja potrebam živinoreje in zato krmijo belo žito. Cena žitaricam na eni in močnim krmilom na drugi strani niso bile vsklajene, zato kmet ni imel interesa prodajati zrnja in kupovati močna krmila. Donosi naših travnikov in krmilnih kultur so tako nizki, da se je kmet v silo vedno zatekel v kašči in pokrmil žito, da je obdržal živino. Nima pa smisla zmanjševati staleža živine, ker nam tudi to posledno povečuje pridelke v poljedstvu, pač pa je potrebno podvzeti druge ukrepe, da obdržimo živino in damo žito na tržišče in za prehrano ljudi, ne da ga uvažamo.

Kako dati na trg čimveč žitaric?

Družba je z namenom, da zaščiti proizvajalca na eni strani in potrošnika na drugi strani odbril letos premije 8 din na vsak kg žita, ki ga zadruga preda minskim podjetjem. Zadruga in mlinška podjetja pa so sklenila dogovor, da bodo zadruga prodajale

tem podjetjem žitarice po ceni 41 din za pšenico in 40 din za rž. S tem se zagotovi potrošniku cena kruha, ki je veljala dosedaj. Da se pa stimulira tudi kmeta za čimvečjo prodajo žita, pa so se zadruga dogovorile, da polovico premije prepustijo kmetu, tako, da bodo plačevale pšenico po 45 din in rž po 44 din. Zrno po tej ceni mora biti seveda čisto in suho, ker drugače se bodo velika vlaga in primesi odbijale od cene. Zadruga mora po predpisih pri prometu z žiti vložiti 2,50 din po vsakem kg odkupljenega zrna v svoje sklade, tako, da njim ostane za pokritje stroškov le 1,50 din po kg.

S temi ukrepi smo uredili, da se cena kruha potrošniku ne bo dvignila, z minimalno maržo pri zadrugi in z delitvijo premije pa smo dvignili ceno pri kmetu, da ne bo imel več interesa krmiti zrnje živini, ker je to predrago. Naši kmetovalci morajo iskati za prehrano živine cenejšo in boljše krmo, kakor je žito. Premalo se pridelujejo zelene krme na njihovih površinah, ki lahko daje 2-3 žetve in veliko maso, ki se lahko silira in imamo poceni in odlično krmo v velikih količinah. Izkoriščanje strnišč z ajdo, prosom in belo repo, kot smo navajeni, je najmanj rentabilno in tudi tu imamo možnosti pridobivanja dobre in poceni krme. Zrno pa spada v mlin, da se predela v kruh, ne pa za krmo živine.

Z zgraditvijo mešalnic močnih krmil v Puconcih, v Soboti in Ljutomeru, ki je tik pred dograditvijo, pa imamo še možnosti nadomestiti zrnje pri krmiljenju živine z močnimi krmili, ki jih dajejo te mešalnice. Mešalnice izkoriščajo samo odpadlo zrnje, razne rastlinske, živalske in mineralne snovi, ki jih pomešajo v takem razmerju, da posameznim kategorijam živine najbolj odgovarja. Sodobno krmljenje je samo z zeleno oz. silažno krmo in z mešanicami močnih krmil. Krmljenje z zrnjem pa je zelo negospodarno, ker ima taka krma premalo beljakovinskih, mineralnih ali drugih enot, ki jih žival rabi in zato mora žival porabiti toliko več krme, da manjka joče snovi nadomesti. Mešana krmila so pa tako sestavljena, da vsebujejo v pravilnem razmerju vse snovi, ki jih žival rabi, zato se v celoti izkoristijo in so najbolj gospodarna

Ker imamo sedaj dovolj mešanih krmil na razpolago, bo vsak pametni gospodar namesto zrnja uporabljal mešana močna krmila, ki mu dajo veliko boljše gospodarski efekt in so zaradi tega tudi cenejša.

Cene mešanic močnih krmil, ki jih izdeluje mešalnica v Puconcih so naslednje: za krave molznice 40 din za kg. Torej cenejša kot zrnje, imajo pa večji efekt, ker jih porabimo za liter mleka manj kot zrnja in so preračunane kot dodatek k zeleni krmi, silaži oz. senu in vsebujejo predvsem tiste snovi, ki jih v osnovni krmi manjka. Za pitanje mlade goveje živine stane mešanica 44 din za kg. Torej je še zmeraj cenejša od zrna, gospodarski efekt pa imajo večji, ker so sestavljene tako, da po njih živina hitreje prirašča in se debeli.

Za pitanje telet stane mešanica 50 din za kg, ki je nekoliko dražja kot zrno, vendar vsebuje snovi, ki nadomestijo uporabo mleka in utrjujejo zdravstveno stanje teleta. Za prašiče stane mešanica 55 din za kg, vendar je učinkitejši krmilni tak, da v manj kot pol leta vzredimo 100 kg težkega bekonca, za kar bi rabili z zrnjem enkrat več časa in enkrat več krmil. To ravno daje gospodarsko vrednost tem mešanicam.

Če torej primerjamo cene žitaricam in cene krmil in njihov gospodarski učinek, bo vsak razgledan kmet, ki zna računati, zrno prodal, za živino pa uporabljal mešanice močnih krmil.

Žita bodo odkupovale kmetijske zadruge direktno pri mlaticih in kombajnih, ker bodo imele na razpolago em balazo in ker imajo možnost v novi sušilnici posušiti vse količine vlažnih žitaric. Tudi skladišča niso več problem, ker je izprazenjen novi silos, ki lahko sprejme vse tržne viške, ki bodo odkupljeni na našem področju.

Za odkup žitaric je vse skrbno pripravljeno, zato v letošnjem letu ne sme požreti živina 13.000 ton žitaric ampak mora priti ta količina v mline in za prehrano ljudi. Na tak način se bo Pomurje tudi po tej plati vključilo v reševanje našega najosnovnejšega družbenega problema — zmanjševanje potrošnje deviznih sredstev.

Izvajalci mehiških pesmi v Murski Soboti

Dom JLA iz Murske Sobote pripravlja še eno presenečenje prebivalcem mesta in okolice. V nedeljo, 29. julija bo nastopil ob 20. uri v dvorani kina »Park« kvartet »Menjiko« iz Skopja. Na programu bodo mehiške pesmi.

Kvartet »Menjiko« je v tej zvrsti eden izmed najboljših v naši državi. Do zdaj je z uspehom gostoval v več ko sto mestih naše države. Nastopil je samo v Skopju več kot 30-krat, v Zagrebu 10-krat, v Sobotici 5-krat, dalje v Somboru, Osijeku, Bjelovaru, Sl. Požeju, Mariboru, Celju, na Bledu,

ltd. V vseh teh mestih so bile dvorane nabite polne.

Vrh tega je kvartet »Menjiko« nastopil 3. januarja letos na zaslону RTV Zagreb v TV magazinu. Program tega kvarteta je poln ritma in dinamike in traja nepretrgoma 100 minut.

Da nam je kvartet »Menjiko« v stanju dočarati ritem

in melodiko mehiških pesmi, nam govori dejstvo, da je ta mladi kvartet dobil priznanje od svetovno znanega tria »Santa Cruz«. Trenutno je kvartet »Menjiko« od 20. junija na gostovanju po naši državi. To gostovanje bo trajalo vse do 30. avgusta. Nastopil bo tudi v Dubrovniku v okviru dubrovniških letnih iger.

Ljubitelji mehiških pesmi in glasbe! Ne pozabite obiskati nastop kvarteta »Menjiko« — 29. julija t. l. v dvorani kina »Park« v Murski Soboti.

Kap. I. Perinić

Domanjševčani uresničujejo svoje zamisli

V obmejnih Domanjševcih so vaščani v tem času močno zaposleni s prostovoljnim delom. Dograjujejo namreč vaški dom in razvijajo cesto, ki pelje v Šalovce. Z deli pa morajo hiteti, saj se čas žetve in

mlačve kljub muhastemu vremenu hitro bliža.

Vaški dom, ki se razprostira na več kot 300 kv. metrih, so začeli graditi lansko pomlad, vendar so gradnjo med letom prekinili in jo nadaljevali še

le jeseni. Od takrat delajo skoraj neprekinjeno. Danes je dom že pod streho, v teh dneh pa so začeli urejati tudi notranjost. Vaščani so doslej opravili pri gradnji mnogo prostovoljnega dela in prispevali večje količine lesa. Ostale gradbene stroške pa so deloma kriili z dohodki borovega gostovanja, deloma pa z dotacijo občinskega ljudskega odbora.

Z izgradnjo vaškega doma bodo Domanjševčani dobili primerno vaško dvorano, pisarno vaških organizacij, gasijske prostore ter učiteljsko stanovanje, ki ga v kraju zelo potrebujejo. Nekaj denarja za dograditev doma še imajo na

razpolago, računajo pa še na manjše dotacije.

V teh dneh dela povprečno 30 ljudi tudi na cesti Domanjševci—Šalovci, ki je dolga 3 kilometre. Ta cesta je bila do sedaj ozka in ob nalihv izredno blatna, zato so se odločili, da jo bodo razširili in posuli z gramozom. Tako bodo omogočili lažji prevoz in se iznebili neprijetnega blata.

Ob vseh teh prizadevanjih lahko zaključimo, da s vaščani te obmejne vasičre zares izredno trudijo, da ne bi zaostali za ostalimi vasi in z veliko voljo ter požrtvovalnostjo podprejo vsako pozitivno pobudo.

-js-

Gneča v Radencih

V recepciji zdravilišča Slatina Radenci smo dobili nekaj zanimivih podatkov o gostih, ki so v času sezone prebili ali pa so še sedaj v zdravilišču.

Kot smo zvedeli, je stalnih gostov v zdravilišču 260, tako

da je zdraviliščni dom v glavnem zaseden. Od skupnega števila gostov je 224 naših državljanov in 36 inozemcev, od teh pa je 13 iz Italije, Avstrije 21, iz Švedske in Amerike pa po en gost.

V času sezone pa je bilo tudi veliko prehodnih gostov, tako na primer iz Iraka, Nemčije, Švice in Francije itd.

Bravci-bravcem v presojo

Minulo nedeljo me je pot zanesla na Goričko. Vračal sem se zvečer in se mimogrede ustavil na plesni veselici v Mačkovcih. Priredilo jo je tamkajšnje gasivsko društvo. Vse je bilo po starem prijetna godba, ples, dobra kapljica in seveda tudi vinjenih gostov ni manjkalo. To seveda ni nič posebnega. Iznenadila pa me je kopica otrok, ki so kar mrgoleli zunaj in znotraj. Ura se je bližala polnoči, otrok pa še vedno polno — na plesišču, na stopnicah, na kratko — vsepovsod, kamor si pogledal. Videl si lahko tudi zelo mlade, predšolske otroke in tudi šoloočevnih ni manjkalo. Imel sem priložnost videti, kako se je izkazal otrok petih let, ko je junaško teletu po stopnicah navzdol — imel je namreč pošteno pod kapo. Ljudje so ga z zanimanjem gledali, kako je krilil z rokami, pel in izvajal čudne glasove. Nihče pa ni pomislil na posledice, ki bi utegnile nastopiti. Zanimajo me ali spada on in še nešteto drugih ob tako pozni uri v javni lokal, ali starši teh otrok ne pomislijo na vzgojo, ki je ravno v tem obdobju najbolj potrebna. Prireditelj bi lahko na take stvari posebej opozarjal in jih uredil.

-gost-

DOJENČEK SE JE ZADUSIL

V Slapčinih pri Vidmu ob Sčavnici se je v ponedeljek zadušil dojenček Franc Berden, star okrog 7 in pol mesecev. Ko je mati odšla zdoma ga je pustila v otroški postelji. Otrok se je v njeni odsotnosti obrnil tako, da je ležal na obrazu in se pri tem zadušil.

SOFER ZASPAL ZA KRILOM

Ko je sofer reševalnega avtomobila Janez Gal iz Lendave pred večeraj peljal skozi Sratovec, je od utrujenosti zaspal. Zaradi tega je zavožil na rob cestišča in zadrl v večji kup gramoza, pri čemer se je avto precej poškodoval. Skoda na vozilu znaša 40.000 dinarjev.

PROMETNA NESREČA

Dne 10. tega meseca je prišlo do lažje prometne nesreče v vas. Bogojina.

Na prikolici traktorja, katerega je upravljal Stefan Nešić iz Gančana, je počila zadnja guma, tako, da se mu je kolo na prikolici zaradi teže zvililo. Materialna škoda na prikolici znaša 50 tisoč dinarjev. Traktor in prikolica sta lasti KZ Beltinci.

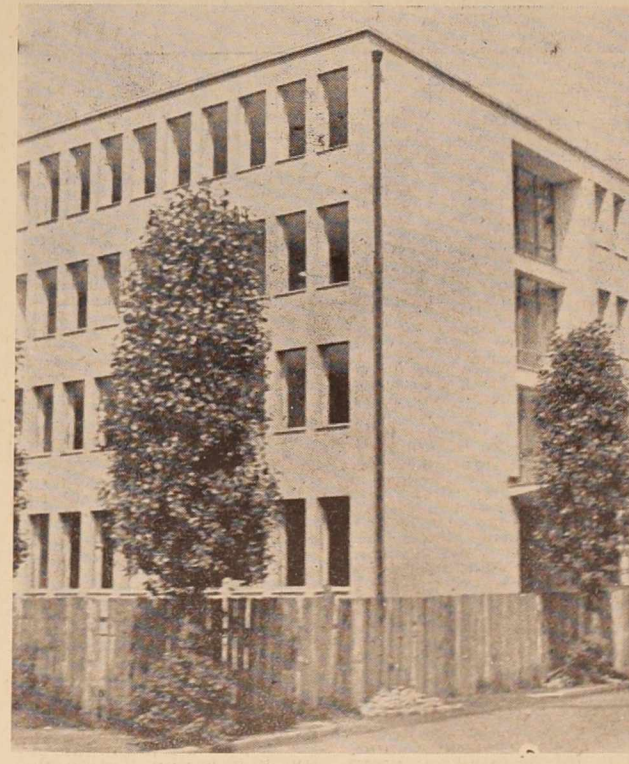
DOPUSTI...

Sezona dopustov se je začela, oziroma za nekatere že končala. Iz razgovorov, ki smo jih imeli s posamezniki, ki so jih imeli s dopustom in so že spet na svojem delovnem mestu, smo dobili nekaj zanimivih podatkov.

Kljub slabemu vremenu, ki je v zadnjem času precej nagajalo, so vendarle posamezniki s svojimi družinami ali posamično prebili svoj redni letni dopust na morju ali kje v hribih. Večina, kot smo lahko zasledili iz razgovorov, pa je svoj dopust prebila doma, v krogu svoje družine, pri delu na polju, gradnji hiše in podobno.

Dopust v pravem smislu, to se pravi, da se človek odpočije in odloži vsakodnevne skrbi, je za vsakega delovnega člove-

-ml-

Zopet novo poslopje na Titovi cesti v Murski Soboti

Tovariš Klub študentov Prekmurja, tudi vas smo povabili na naš današnji razgovor. Predvsem želimo, da naši bralci zvedo nekoliko več o vašem delu, težavah in načrtih. Najprej se jim prosim predstavite.

Iz zapisnikov in poročil vem, da sem družbeno organizacija, ki združuje prekmurske študente. Kot tak sem polnokrven član naše družbe in imam v njej tudi svojo vlogo. Sam pa imam občutek, da sem slabokrven, nadležen starček, ki ga nihče ne mara in ga obrekujejo od ljubljanskih postopa-

rtov, ki smo si jih začrtali na lanski skupščini.

Res je, da ste imeli velike načrte. Zanimna nas, koliko teh načrtov ste uresničili. Po vaših otožnih besedah slutimo, da...

Ne, tako hudo pa spet ni. Priznati moram sicer, da je seznam načrtov dosti daljši kot seznam storjenega dela, vendar smo krenili z najbolj mrtve točke, ki smo jo nekaj časa močno občutili. Kaj smo opravili? Nekoliko smo se povezali s srednješolci v Soboti, organizirali skupaj s kolegi Klub prielkih študentov ciklus raz-

ure posedali v upravnikovi pisarni v Kolegiju, kjer je bil moj neuradni dom, in tuhtali, kako bi pritegnili še druge Prekmurce. Dela je bilo dosti, nas pa malo. Kar smo v teh večerih prediskutovali, smo nato prenesli na Staro tehniko, kjer je bil moj dugi neuradni dom za večje shode in tu smo se nato dajali z najširšimi množicami, ki odborovega navdušenja niso kaj prida cenile. Tako sem čedalje bolj slabel in zadnji sestanek je moral celo odpasti, ker nas je bilo premalo.

In kaj mislite delati v bodoče? Imate kakšne načrte?

Zadeli ste. Velike! Hočem reči: velike načrte imajo z menoj. Mo-

dar s tako množico, kot sem jo imel na papirju do zdaj, ni mogoče delati, predvsem zato ne, ker je fiktivna. Zato bo po novem član lahko le tak, ki bo zares delal. Vse ostale bo reorganizacija črtala, vendar pa jim bo se zmeraj dala možnost, da se z resnim delom vključujejo.

To pa bo, zgleda, zelo »krvava« akcija.

Res bo nekoliko »krvava«, vendar pa je potrebna. Sedaj se nam zdi, da imamo ogromno članov, v resnici pa jih je aktivnih mogoče dvajset. Največ, okrog sto ali še več pa jih je takih, ki nikoli ne pridejo blizu. Vse te bo reorganizacija skušala pridobiti za de-

PODJETNOST V BUČKOVCIH

Krajevni odbor Socialistične zveze v Bučkovcih je dal pobudo za graditev stanovanjskega bloka za učitelje. Zbrali so že nekaj tesa, a opeko bodo sami našgali. Izvajajo tudi nabiralno akcijo za televizijski sprejemnik. Kje bodo televizor namestili — v šoli ali kje drugje — se še niso odločili, vendar pa bodo našli tako rešitev, ki bo prinesla zaro-dek klubskemu življenju tudi v Bučkovcih.

Domače gasivsko društvo bo v kratkem slavila 30-letnico svojega obstoja. Proslavo, na kateri bodo razvili društveni prapor, nameravajo združiti s praznovanjem Dneva vstaje slovenskega ljudstva.

Člani SZDL z velikim zanimanjem spremljajo zlasti delovanje komunalne sekcije SZDL. Njeni sestanki so vedno dobro obiskani, tu pa je tudi največ predlogov, kaj vse bi bilo še potrebno ukreniti, da bi bila zunanja podoba tega znanega kraja v zelinah Prelekijski še lepša za oko obiskovavca in turista. Na pobudo te sekcije so pred kratkim uredili vaško pokopališče; nam so navozili okrog 50 m² gramoza in ga ogradili z novimi cipresnimi nasadi.

V Bučkovcih že dve leti posluje klenomatograf. Med gleda obisk kavbojskih in vojnihi filmov. Dvorana lahko sprejme

naenkrat okrog 350 ljudi, zato je kino rentabilen. Ugotavlja jo pa, da je z rednim predvajanjem filmov v dokašnji stagnaciji delovanje domačega prosvetnega društva, ki se v pretekli sezoni ni moglo pohvaliti s kakšnimi posebnimi dosežki. Vendar pa je v okviru društva živo prizadevanje, da bi ohranili pri življenju zlasti godbo na pihala, ki ima v tem kraju že veliko tradicijo. V godbi sodelujejo večinoma starejši vaščani, zato je nameravajo pomladiti. To bodo dosegli predvsem z ustanovitvijo oddelka ljutomerske glasbene šole na domači osemletki. Iz Ljutomeri bo namreč prihajal dvakrat tedensko strokovni učitelj poučevati nadarjene mlade glasbenike iz višjih razredov.

Med svoje lanske uspehe štejejo v Bučkovcih tudi zgraditev šolskega športnega igrišča, katerega so opremili s konji, blazinami in drugimi telovadnimi potrebščinami. Odkrili so tudi spominsko ploščo premrlemu šolskemu upravitelju Ivanu Čehu, v načrtu pa imajo še odkritje spominske plošče znanemu kulturnoprosvetnemu delavcu Slavku Senčarju. Spominsko ploščo bodo predvidoma vzdali v poslopje prosvetnega doma, v katerega je pokojnik tudi sam izredno mnogo vložil.

S. K.

Štiri dni po domovini

Sindikalna podružnica podjetja »Elrad« je v času od 1. do vključno 4. julija organizirala kolektivni izlet. Nekaj sredstev za izlet je prispevala podružnica, večji del sredstev pa so prispevali člani kolektiva sami. V ta namen so med letom pobirali tri sto dinarjev mesečno. Kolektivnega izleta se je udeležilo 94 članov kolektiva.

V štirih dneh so si ogledali: pokopališče v Varaždinu, živalski vrt v Zagrebu, Karlovac in se nato čez Gorski kotar pripeljali v Reko, kjer so ostali en dan. Naslednjega dne so si ogledali Postojnsko jamo, nato Novo gorico, dolino Trente, izvir Soče, B'ed, Bohinj, Sočanje in Velenje. V Radgono so se vrnili 4. julija.

Člani kolektiva »Elrad« so bili z izletom zadovoljni, saj so si ogledali mnogo lepote naše domovine. Podobnih izletov si v bodoče še želijo.

-ml

Kalvarija za vasjo

Dr. Bratko Kreft: Kalvarija za vasjo in druge povesti iz Prekije. Izdala Pomurska založba. Uredil Vanek Šiftar. Uvod France Vurnik. Bibliografijo sestavil Jože Munda. Opremil akademski slikar Ladislav Danč. Murska Soboti 1962.

Za zbirko povesti iz Prekije je Dr. Bratko Kreft zbral svoje pomembnejše, pred vojno napisane in že natisnjene povesti (Cigani, Spijon, Balada o Lenčki itd.), jih nekoliko predelal ter dodal dve doslej še neobjavljeni, Zgodbo o komisiji, blatu in šmarnici ter Zgodbo o prvem honorarju.

O delu Bratka Krefta bi lahko pisali zelo na široko. Ze polnih štirideset let nas spremlja v razvoju našega življenja in njegova bibliografija, priložena tej knjigi, obsega celih pedeset tiskanih strani. Njegovo delo pa ni le obsežno, temveč še bolj raznolično, tako raznolično, da nam niti ta obsežna bibliografija ne more v celoti prikazati njegovega dela, razcepljenega in razsejanega v tisoč smeri od predavateljskega pa vse do individualno-pisateljskega. Pa če vzamemo le njegovo literarno delo, je tudi to že dovolj široko. Obsega pisanje člankov in razprav, prevode, prireditve, uredniško delo, in končno najpomembnejše, leposlovje, predvsem prozo in dramatiko.

Mogoče najbolje ga poznamo še kot dramatika, saj mu je gledališče bilo zmeraj najbolj pri srcu in je v njem delal že od srednje šole naprej. Prav gotovo mu je stalno delo v gledališču, kjer je bil nenehno razpet med oder in življenje okrog sebe, ogromno pripomoglo pri razvoju njegove dramatike. Gotovo pa je tudi, da mu je pri razvijanju lastne pisateljske osebnosti in pridobivanju široke evropske razgledanosti dosti pripomogla njegova razburkana, nemirna kri, ki ga je vodila po vsej Evropi in Aziji vse tja do daljne Kitajske. In poleg vsega tega svetovljanstva ga je spet in spet zamikala domača Prekija, njeni ljudje, ki so se iz dneva v dan prebijali skozi težke socialne probleme. In te probleme je Bratko Kreft dobro videl ter ni bežal od njih, pač pa se je vedno postavil na sredo njih in iskal za njimi družbeno in politično ozadje. Pri tem pa nikoli ni izgubil stika s širokim svetom in skoraj zmeraj, kadar obravnava nek družbeni problem v svoji rodni Prekiji, najde zanj neko široko ozadje v dogajanju v zunanjem svetu. Tak je v Povesti o mlinu, kjer govori o Klobasi, vdovu s kupom nedoraslih otrok, v ozadju pa pokajo strelj sarajevskega atentata. Klobasi je vse to zunanje dogajanje nerazumljivo, tuje, prav tako pa mu je nerazumljivo in nepravično govorjenje, da so vsi Srbi lopovi, ko pa je v Bosni delal skupaj s Milanom, Srbom, ki je bil dober človek in sta bila velika prijatelja. Zato se ure takemu mišljenju in govorjenju, gostilničar pa izkoristi to v svoje korist in ga naznani oblastem, češ, da je govoril proti nim. Klobaso odženo, otroci, ki jim je objubil, da jim naredi milinček, jokajo za njim. Ko hoče zbežati orožnikom, samo zato, ker otroci počejo zaradi milinčka in zaradi tega, ker vsega tega sploh ne razumejo, pa de pod strelj orožnikov. Čeprav je ta smrt nekoliko literarno nasilna, jasno kaže pisateljevo željo, obsoditi ta zunanji, nerazumljivi in kruti svet in človekovo nemoč pred njim. Tak je tudi že v zgodnjih Ciganih in tak je tudi drugod. Povsod odkriva krivice in postavlja ob njo človekovo nemoč, izvirajočo iz velike revšine in zaostalosti. Za zaostalost mu nudi tudi izhodnišče za iskanje čedaj večje socialne diferenciacije vasi in porasta vaškega kapitalistično-oderuškega sloja.

V marsikateri povesti so še očitne Kreftove zgodnje pisateljske pomanjkljivosti, saj je n. pr. Cigane objavil že leta 1923, Spijona 1926 itd. Pripovedovanje je včasih preveč literarno in suho. Povesti pač nosijo na sebi pečat razvoja Kreftove literarne poti. Ponekod mu že zgodaj zablesti kakšen odlomek, ki ga pa spet nenadoma preseka in krene v drugo smer. Vseskozi pa je opaziti, da Kreft ni širok epik, ampak da mu bolj ležijo kratki detaili iz vaškega življenja, postavljeni v določeno luč, s katero hoče problem razsvetliti. Zato je mogoče ponekod preveč opaziti ogradi, na katero potem niza pripoved. Toda poleg

vseh pomanjkljivosti imajo te povesti le nekaj, zaradi česar jih lahko beremo še danes in jih bomo lahko brali še dolgo: pristen, topel odnos do človeka, skrb zani, zanimanje za njegove težave in pripravljenost, vedno in povsod se zavzeti zanj, kadar se mu godi krivica, predvsem pa, razumeti ga. Prav zaradi teh odlik ni odvečna izdaja zbranih, večinoma že natisnjenih povesti o Prekiji.

Jože Olaj

Knjiga o naprednem tisku

Pred kratkim, ob istem času, ko so v Veliki Polani odprli stalno razstavo naprednega tiska, je Pomurska založba izdala knjigo »Ob naprednem tisku...« Namen izdaje je bil predvsem pravilno oceniti vlogo naprednega tiska v Prek-

obrobnem predelu Slovenije o centri globlje kot le z literarnozgodovinskih ali dokumentarnih vidikov. Gre jim za družbeno-politično ovrednotenje tega tiska in za poskus, prikazati skozi razvoj tega tiska razvoj miselnosti prekmurskega proletariata.

Za Prekmurje, ki je bilo do nedavna izrazito zaostalo agrarno področje Slovenije in do konca prve svetovne vojne brez pravega stika z njo, je imel ta tisk izjemno izredno vlogo. Ta vloga se je spreminjala, rasla vzporedno z osveščanjem prekmurskega človeka od narodno-vzpodbudniške v Avgustičevem »Prijatelju« do osveščene razredno-borbene v »Ljudski pravici«, glasilu Komunistične partije Slovenije. Z »Ljudsko pravico« je prekmurski napredni tisk prešel preko svojih ozkih meja in se poenotil z naprednimi delovnimi množicami cele Slovenije. Zato je nedvomno najpomembnejša in ji je tudi posvečenih največ sestavkov. To so Miška Kranjca »List, ki ga je pisalo ljudstvo«, Ivana Krefta »Plebiscit za množično glasilo Ljudsko pravico« in Edvarda Kardelja »Prekmurskemu ljudstvu ob 20-letnici Ljudske oravice« (ponatis). Ljudsko pravico obravnava v svojem sestavku »Prekmurski napredni tisk do leta 1941« tudi Franc Zadavec, ki pregledno označi vsak list posebej (»Prijatelj«, »Rdeče novine«, »Novi čas«, »Ljudsko pravico« in »Mladega Prekmurca«). Miško Kranjca da v »Besedi iz sive davnine« pregled razvoja miselnosti prekmurskega človeka, njegovega zorenja vse do časa, ko je začel izhajati Mladi Prekmurec, ko se je Prekmurje »vključilo v slovenski občestveni svet tudi po svojih stvarjalcih, po knjižni ustvarjalnosti, ravno tako po slikarstvu, a ravno tako po vsem drugem. Prekmurje ni bilo več pasivna pokrajina, mislim v duhovnem življenju«.

Razen teh sestankov le natisnjeno tudi »Razmišljanje o

Kolektiv »Elrada« ob izviru Soče

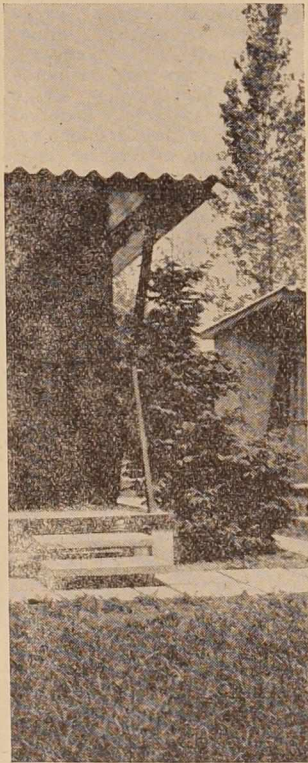
problemu narodno obrambnega dela v Prekmurju« Ivana Slovina (Rudi Čačinoviča), ki je v Mladem Prekmurcu izšlo pred vojno zaradi cenzure otkrnjeno, ter sestavek istega avtorja »Novi čas v Sobotki«.

Objavljene so tudi faksimile 17., zaplenjene številke LP, prav tako besedilo. Bibliografski pregled naprednih tiskov je prispevala Nika Brumen. Priložene so tudi faksimile odlomkov iz tega tiska. Knjigo je opremil Ivo Roškar.

Knjiga je lep prispevek za spoznavanje in ohranjanje

naše polpretekle revolucionarne zgodovine. Z veseljem jo bo vzel v roke vsak, ki mu ni vseeno, kako je rasla naša revolucija. Pomagala bo tudi pri pouku, za osvežitev spomina na čase, ki jih ne smemo pustiti pozabiti. Obenem pa nam lahko da razmišljanje o predvojnem revolucionarnem pisanju vzpodbudo za napredno pisanje tudi danes, v novih razmerah. Naj bo to prav tako revolucionarno, ognjevit, zmeraj v neustavljivem boju za lepši jutrišnji dan.

Jože Olaj

Weekend hišice v Radenci

murju v borbi delavskega razreda, zbrati najpomembnejše članke o tem tisku na enem mestu in ga tako približati vsem ter ga tudi ohraniti v spominu naslednjih generacij. Urednik knjige, Vanek Šiftar pravi v uvodni besedi naslednje: »Ob naprednem tisku kot zrcalu velike mladosti, zrelih spoznanj in brezmejnje predanosti za nov družbeni red se bodo ustavljale vedno nove generacije. In v zbirki Ob naprednem tisku zbrani sestavki naj vsaj deloma pomorejo vsem k boljšemu razumevanju prehojene poti«.

Razveseljiva je pestrost objavljenih sestavkov. Avtorji skušajo napredni tisk v tem

Brezosebno mesto London! Obiskal sem ga pred petimi leti, obiskal sem ga pred štirimi leti, zdaj sem prišel še v tretje tjakaj — in zmeraj isti vtis: v njem se giblje skoraj toliko ljudi, kolikor jih ima polovica Jugoslavije, v njem se giblje vse preveč ljudi — zato jih mrgoli v njegovem podzemlju, — zato jih je prepolno na površju, in še v zraku je vsak hip kako letalo — preveč preveč preveč ljudi, pa vendar je videti vse, ko dase je poseobljena brezosebnost nastanila na tem prenaseljenem koščku zemlje. Lastna vrana sibi ne jemlje, niti osamljenec, izgubljenec nekomu, ki trdi, da živi v prijetnem krogu in je navezan nanj tudi z najtlačnejšimi notranjimi vezmi. Da so v tem morju hiš, za temi večno zastrtimi okni topla domača ognjišča? Ne, neverjetno je to. Da so to družine, ti ljudje, ki ponekod v mirnih mestnih četrtih, po vrtovih, kramljajo, igrajo namizni tenis ali pa se zgolj sončijo, da so to vse ljudje, ki ne vedo nič o velkem mestu, pa čeprav žive sredi njega? Ne —! In v teh prostiranih parkih, ti pari, te trojice, ti majhni krogi na razprostrtih odejah, na pikniku ob prostem popoldnevu, — so to res ljudje, ki se — recimo — ljubijo kot ljubimci, kot starši in otroci? Ne —! Koliko, o koliko ljudi sem srečal, ki so mi pripovedovali: »Videl sem mnoga mesta — Rim, Mün-

chen, Paris, Hamburg... Videl sem — videl je vse, kar priporočajo turistični uradi, videl je vse značilnosti, vse zgradbe, vse ustanove, živalski vrt, vse vse vse, toda... še nikoli mi ni nihče izmed teh istih ljudi pripovedoval, da je srečal, med vsemi tistimi zanimivostmi, enega samega človeka! Govora je zmeraj le o zidovih, o asfaltu, o železniških tračnicah, o muzejih, o streap-teasju, a nikoli o ljudeh... Brezosebno mesto London! Vsi so ga videli, vsi so videli vse v njem, toda vendarle nikogar. Nikogar, pa če

NOVOST V

tudi so srečali poslednjega izmed onih, ki tvorijo tisto večmilijsko število. Brezimmnost: kaj drugega pa lahko pomeni nekomu zgolj, fizično zaznavanje?

Kakor v tistem slovitem londonskem muzeju voščenih lučk, v muzeju Madame Tussand: tudi tam lahko vidiš vse in ničesar. Velika zgradba, veliko prostorov v njem, veliko lučk v njih, še več ljudi, ki prihajajo tjakaj. V celih rekah prihajajo, se ustavljajo znova in znova, da znova in znova, malce opozarjajoče, malce nejevoljno, ponavljajo zvočniki: »Pomikajte se! Pomikajte se!« Pesnik Byron

usmrtilitev z gljotino in mučenje v srednjem veku. Lutke, lutke, lutke... 400 jih ima prostora v muzeju. Vse v naravni velikosti, vse skrajno podobno živim modelom — toliko bolj, ker figure nadomeščajo z novimi, kakor hitro se je original medtem postal, in ker jim vsaj enkrat zamenjajo obleko — vse, kar bo ostalo vsaj pet let toliko popularno kot spetletka.

»Ne ljubim jaz nobenih temnih, nobenih žalostnih strani življenja. Hočem sonca, hočem pesmi, vsega drugega — nostalgno ne priznavam... Vsega drugega ne maram. Vse drugo mrzim!« Tako mi je za-

Kultura po etru

Ponedeljek. Nebo oprano modro, avtobusi brzijo na vse strani celotnega Pomurja. Pri ekspresni kavi v novem bifeju teče zaspalo vsakdanji pogovor. Ne o cenah in ne o maržah.

»Si včeraj gledal na TV plesni turnir na Bledu?«

»Ne. Nisem prijatelj klasičnih plesov. Gledal in poslušal sem avstrijsko opereto.«

»Brrr... Zaudarja po naftalinu!«

»Imaš predsodke. Avstrijci so mojstri pri operetah. Če ni bolj-sega, je dobra tudi opereta.«

»Boljša kot nič, misliš reči. Če bi naša televizija dajala kaj bolj-sega, bi ostal pri našem.«

»Saj je dajala. Finale festivala napolitanskih popevk. Moja žena se je skoraj do skrajnosti raznežila ob jokavih italijanskih popevkarjih. Claudio Villa je pel, ko da bi rožice sadili v popevkar-skem smislu. In pomislil, se spremem je bil dober.«

»To je res, samo da so na koncu naši tehniki prekinili prenos, ne da bi kdo rekel lahko noč.«

»To je zaostalo in starokopitno, prav tako kot opereta. Sodobno je tako, da začneš in nehaš, ne da bi zinil. Komentar si lahko misliš po lastni izbiri.«

»Kaj boš s komentarji v dobi dopustov. Naša TV se tega zaveda. Tri četrtine oddaj je črtala s

programa in nas pustila, naj izbiramo med avstrijsko in italijansko televizijo.«

»Se bolj širokogrudna je. V kratkem bodo na madžarski strani dogradili relejnik. Potem boš lahko gledal in poslušal Pešto in Moskvu. Opere, operete, balet itd.«

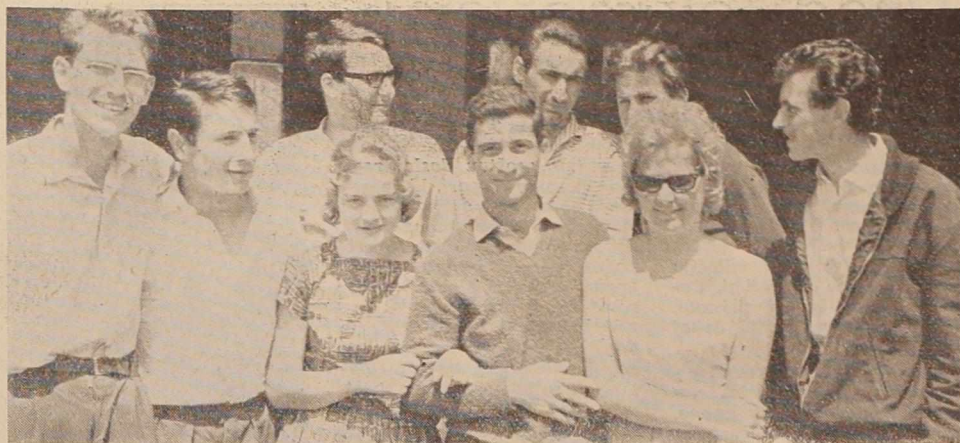
»Lahko boš gledal in poslušal tudi plesni orkester ljubljanske RTV, ki je sedaj v Sovjetski zvezi z Majdo, Marjano in Ninom na čelu. Odiš so, ne da bi posneli nekaj popevk vsaj na magnetoskop.«

»To je že višja tehnika. Italijanska sobotna zabavno-glasbena

oddaja je bolj zanesljiva stvar. Samo vključiš Nanos in izdelek za magnetoskop ni potreben. Če ne razumeš italijansko, se vpiši v začetni tečaj ljudske univerze, nekaj pa se naučiš mimogrede...«

In tako dalje, in tako dalje. Pa še nekateri trdijo, da je v M. Soboti kulturno-zabavno mrtvilo. Tudi res, saj so v našem okrajnem središču montirani številni TV sprejemniki in nihče ni užaljen, če poslušas Rim, Berlin, Dunaj, Ljubljano ali studio — Kruševac. Zal je tudi ta sedaj na dopustu, kar pa ne velja za inkasante.

-boš-

V ŽAROMETU STVARNOSTI

Da bi več ali manj kritično osvetlili vse številne težave, s katerimi se srečujejo naši prekmur-ski študentje na ljubljanskih fakultetah in mariborskih višjih šolah, je naše uredništvo sklicalo razgovor z nekaterimi prizadetimi. Razgovor je bil minuli četrtek, udeležili pa so se ga Janez Novak, študent prava — Branko Šomen, absolvent filozofske fakultete, Branko Miholič, absolvent farmacije, Ernest Ebenspanger, absolvent ekonomske fakultete, Marija Suhadolnik, absolventka višje komercialne šole, Jožica Miholič, študentka višje stomatološke šole, Jože Casar, študent prava, Bruno Rl-tuper, absolvent višje komercialne šole in Jože Olaj, predsednik kluba študentov Prekmurja.

zaslužek, je obveljalo mnenje, da ga novi študijski program izključuje, česar bi se morali študentje zavedati. V Ljubljani, na primer, znašajo izdatki študenta za najnujnejše okrog 18.000 dinarjev, medtem ko so najvišje štipendije okrog 14.000 dinarjev, povprečje pa približno 11.500. Žal vsi študentje ne upoštevajo dovolj socialne strukture štipendirancev, vendar tudi to ni pri vseh študentih enako.

Izkušnje kažejo, da nove generacije ne zmorejo več študija in postranskega zaslužka

hkrati. Medtem ko so se starejše generacije udeleževale povsod in si tudi same ustvarjale pogoje za študij, nove generacije študij komaj dohajajo, izven študija pa se ne zanimajo za nič. To prča o tem, da bi morali priti gimnazijci na fakultete in višje šole z obsežnejšim znanjem, hkrati pa bi morali kazati več zanimanja in zavzetosti za kulturno in drugo dogajanje okrog sebe. So primeri, da grede posamezniki v enem letu študija le enkrat v kino. Vprašanje je, če bo družba lahko zadovoljna s

takšnim enostranskim strokovnjakom, ki med študijem, na primer, ni videl od znotraj ljubljanske Drame. Kaže, da učni kader na gimnazijah ne more spričo preobremenjenosti dati učeči se mladini tiste-ga, kar bi ta potrebovala, čeprav je znano, da je mladina prav v času gimnazijskega študija najbolj dovzetna. Ustanavljajo se tudi nove sred-nje šole, kamor se vpisujejo slabši dijaki, ki si po končani srednji šoli naidejo neke svoj pristoje na soncu — tako ali drugače. Mnogi fakulteto sicer končajo, vendar od takih strokovnjakov, ki so komaj kos študiju, družba nima kdo ve česa pričakovati.

Izkušnje tudi kažejo, da so prekmur-ski študentje dobri študentje, vendar pridejo na fakultete in višje šole premalo razgledani — razen izjem. Da bi si pridobili večjo razgledanost, doma ni ustreznih možnosti. To se odraža tudi med študijem, saj jih ne vidiš ne na razstavah, ne na dram-skih prireditvah, koncertih itd. To velja zlasti za mlajše, ki jih ni opaziti niti v šoli, niti drugje. Tu se ponovno poraja vprašanje, ali družba potrebuje povprečno, formalno izo-braženo inteligenco, ki se ni-kjer družbeno ne angažira?

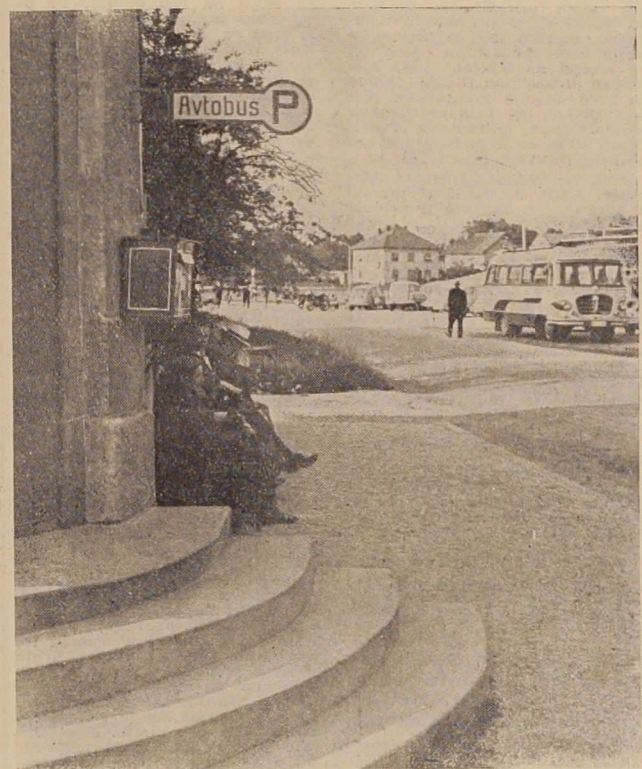
Kar zadeva odnos štipenditorjev, je obveljalo ugotovitev, da je še vedno mnogo premalo stikov na relaciji štipenditor — štipendiranci. Tako v tret-jem letniku štipendiranci še ne vedo, kje bodo delali, že-lijo pa si, da bi bili nevezani člani kolektivov — z vsemi pravicami in dolžnostmi. Mnogi si želijo tudi prakse. Za zdaj je še tako, da se štipen-

ditorji začnejo zanimati za štu-denta, ko diplomira ali v pri-meru, če hoče drugam. Skrb štipenditorjev je zgolj formal-na, zato se ne zanimajo za študenta kot človeka, a tudi razpisi so zgolj formalni in brez zadostne načrtnosti.

Vse prejšnje ugotovitve so veljale več ali manj za tiste, ki študirajo v Ljubljani. V Mariboru, kot znano, ni nase-lja, za sobe pa je težavno. Tu-daj prehrana v menzah ni naj-bolje urejena. Glede stikov med štipenditorji in štipendi-ranci so v glavnem ugotovitve podobne, boljši so stiki le s študenti višje komercialne šole. Skupna, splošna ugotovi-tev pa je bila, da se soboško kulturno mrtvilo odraža tako na dijakih, študentih in inte-lektualcih. Ta pomanjkljivost povzroča, da štipendisti, ko končajo šolanje in izpolnijo obveznost v letih, odidejo v druge slovenske centre.

Morda najbolj obsežna, kri-tična in samokritična je bila razprava o klubskem delova-nju. Med mlajšimi in starejši-mi je premalo stikov in pove-zave, kar se odraža tudi v klubskem delu, kjer je moč govoriti le o kvantiteti član-stva. Več stikov bi moralo biti tudi med štipenditorji in klub-om, ki bo moral dobiti druž-beno funkcijo. Zato se bo pre-sonoval in poiskal nove oblike dela. Doslej so namreč neka-teri činitelji v Murski Soboti menili, da je dovolj, če ima klub na papirju čim več član-stva in je s tem formalno družbeno aktiven. Kaže, da bo glede tega v prihodnje druga-če in boljše.

Razgovor zabeležil B. Sinko

Avtobusna postaja v Radencih — na nevarnem ovinku (Foto: B. S.)

Presenečenje v ulici Štefana Kovača

Kakšno je to presenečenje, naj ostane zaenkrat še skrivnost. Skušajmo pa se za trenutek preseliti v nek svet, ki smo ga že davno pozabili!

Se še spomnite Sneguljice in palčkov? Ali pa Rdeče Ka-

pice? Ali katerekoli izmed tolikih lepih pravljic iz otroštva? Kako čudovit svet je bil to! Svet fantazije in barv, brez časa in prostora. Svet brez vseh velikih skrbi, ki jih imamo odrasli. V tem svetu vse dobi krila in leti. Se navaden dežnik je lahko balon. In ce-ste so velike in bele, cvetlice segajo do oblakov ter so celo volkovci včasih domači in — prijazni.

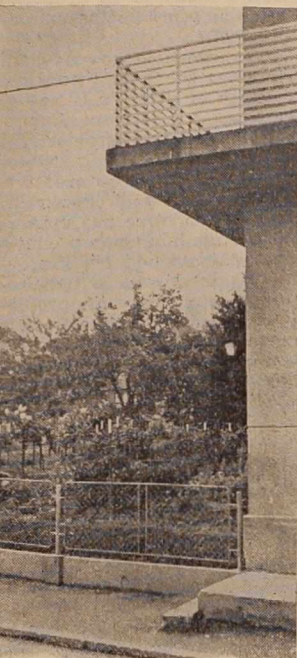
Priznati si morate, da se vam je ta svet že nekoliko od-maknil. Ni več tako pisan, vsak dan bolj siv je. Prav zato je toliko prijetnejše, če se mu še kdaj pa kdaj lahko približa-mo, če nas kdo za trenutek popelje vanj in nam da zaslu-titi njegove lepote.

In zdaj? Da, skrivnost. Pre-senečenje, ki so nam ga pri-pravili cibicani v soboškem o-troškem vrtcu: razstava last-nih likovnih izdelkov. Koliko ličnih risb najbolj pestrih barv, po motivih iz pravljic in po lastnem opazovanju! V naj-različnejših tehnikah: mozaič-nem odtiskanju, mastni bar-vi, s svinčnikom, in še in še. Na teh risbah se srečamo s kraljem Matjažem in Alenči-co, z lisico Zvitorepko, gleda-mo prvomajsko parado itd. Nato pa v drugi sobi vidimo na kupe predmetov, lično iz-delanih iz najrazličnejšega materiala: iz slame, gline, pa-pirja, usnja in drugega. To so vsakovrstne živali, ogrlice, pe-pelniki, drevesa, deli pohištva, seveda vse čisto majhno in ljubko.

Tako risbe in drugi predme-ti kot celotna razstava so pre-senečenje in kažejo, koliko de-la so vložili pridni cibicani, pa tudi njihove vzgojiteljice. Pokaže pa nam tudi, kako ko-risna in potrebna je likovna vzgoja otrok že od najmlajših let in da se vloženi trud bo-gato obrestuje.

Razstava je bila odprta pre-tekli teden. Obiskovalci so se pohvalno izražali o njej.

Jože Olaj

Vrtnice na vrtu v G. Radgoni

LJUDSKI PESNIK IZ MLAJTINEC

Ko sem prebral droben zve-zek njegovih pesmi, sem se nehote spomnil na svoja otroš-ka leta. Ne morda zato, ker bi jih napisal otrok. Napisal jih je zrel človek, nekdanji borec Pohorskega odreda, se-daj invalid. Pač pa sem se spomnil, kako sem zmeraj o počitnicah šel na deželo. In tam smo, največ na paši, pre-pevali. Ej, koliko pesmi so znali vaški otroci. Prenekate-ro so peli po svoje, drugače kot sem jo vedel jaz. Krožile so od vasi do vasi, od ust do ust in peli so jo tako, kot so jo slišali od drugih, pa še kaj svojega so dodali včasih. Na-ši ljudje imajo pesem radi in nikoli ne bo izumrla po na-

ših vaseh. Le pogledajte, kol-i-ko pesmi imajo zapisanih v svojih skritih zvezkih mlada dekleta.

Ziva priča, kako so naši lju-dje povezani s pesmijo, je mlajtinski ljudski pesnik Franc Stepanovič, ki pesniku-je že od šolskih let. Ko sem prebral pesmi, sem videl, od kod so mu motivi teh prepro-stih pesmi: vse vzornike naj-deš pri njem od Prešerna do najbolj priljubljenih napevov iz radia. Ponekod so ti vplivi bolj očitni, ponekod manj. Pa si zaradi teh ne dela skrbi. Pisati pesmi ga veseli, to mu je konjiček. Nič več tudi noče doseči s tem, kot le to, da se pozabava.

tro sem prijel za vesla, se je zleknil na spodnjem koncu in se začel navdušeno ozirati na-okrog. Na jezeru je mrgolelo čolnov — kako se vsi ljudje smejejo — se mu je zdelo; la-bodi in divje race, — moral sem zaveslati proti njim, da jih vidi iz bližine; nato oprt proti obali, kjer je bilo kopa-lišče, — in zdaj so ga enako navduševala dekleta, dekleta na pesku, dekleta v vodi, de-kleta v čolnih... »Kadar se zaljubiš vame...« je načel ravno popevko, polglasno in predano, ves zazrt v nebo. Meni se je zdelo najbolje, da

mara nekoliko oddahne in se zaziblje v hipno sanjo. Da, za hip ta beg iz resničnosti. To-da — Ali je bil zmeraj le za hip v resničnosti! Njegov stu-dij, vsi dnevniki opravki, to mu je predstavljalo zgolj iluzijo. Ki se je je poslužil vselej, z ve-likim občutkom odpora, otre-sti kar se le da hitro. Veš, doma sem živel v strašnem si-romastvu. Lakota, mraz, uma-zanija... Leta in leta isto. Vso otroštvo in še delj... mr-zim vse to. Mrzim vse to to mrakobnost. Ničesar nočem slišati o tem. Ne priznavam tega. Tega zame enostavno

svojsko umetnostjo Madame Tussand, ustanoviteljica tega muzeja. Nedavno sta Gagarin in Glenn zasledila svoji mesti v njem. Slavnostni dogodek in najbrž ostane tako. Gagarin in Glenn. In Makarios. In Nkrumah... Do jeseni tega leta bodo baje izdelali predsed-nika Burgbo... »Kaj pa Ali-li?« se vpraša komite muze-ja, ki se sestaja dvakrat na le-to in odloča o novih prispev-kih za voščeno zbirko. »Kaj pa Ali?«

Ali... Popularen je dovolj, da ga ovekovečimo. V Londo-nu ga vidiš na vsakem kora-

sanjami — sanjat. To je Ali. Prav popularen, ali ne? Mar-sikje ga je srečati. Ali pa tak večer: ven, ven, ven v mesto! Ulice natrpano polne, prah, vročina. Brrr! Piccadilly Ci-rens ves omotčen od neon-skih reklam, ki blazno skače-jo po pročeljih hiš in obliva-jo množico na dnu z divje pi-sanimi barvami. Night Club? Koliko denarja v žepu? Malo premalo! Brrr! Zato v stran-ske ulice, mračne ulice, ce-nejše in cenene ulice. Strip-tease, razstavljene fotografije ob vhodih, zlohotno priduš-e na glasba vre iz temnorde-če tapacirane hodnika. Našm-ni. kam ženski obrabi! Zadah vse te ozkosti in nizkosti. Toda — noter, noter, na pijačo, v pi-janost zabave! Naj bo vse le-po, vse oglašujoče, naj bo vse pozaba! Proč z neprijetnostmi življenja, proč z njegovimi žalostnimi stranmi!

Torej — sprejmemo Alija: dovolj znana pojava —. Od-trgan od vseh svojih in od vsega domačega: pojava ne-nehnega domovlja in hrepe-njenja. Presajen v veš mestno brezosebnost: pojava izgub-ljenca plašljivih oči. Prihaja-joč iz uboštva: pojava strahu pred brčkovitimi življenja. V bližini blišča, ki je nedoseg-ljiv (česar pa on ne ve): sla-po nedosegljivem, na račun stvarnosti in resnice.

DRAGO GRAH — Zapiski s poti po Angliji

ZEJU VOŠČENIH LUTK

se bo njegovo življenje z di-plomo na mah izboljšalo, je zadnje čase kar naprej raz-predal nekako filozofijo svoje biti, ko da je prišel čas za to in ko da je od nekdaj prišla tudi zapoved, da je to treba storiti in da je od tega odvis-na prosperiteta, ki si jo je ob-ljubljaj.

Zlasti ta najina vožnja s čolnom na jezeru v Hyde Par-ku, zlasti ta dan, ta topel dan sredi mesta, tako topel, tako svetel dan, z razpoloženjem, z obljubami, s prav takšnimi obljubami, kakšne je vide! Ali v svoji prihodnosti, ga je — po vsem videzu — vzpodbujal k temu sanjarjenju. Kakor hi-

ne rečem besede, da ga ne motim z ničemer. Saj človek si ne more kaj, da ne bi ne-kam spoštoval take odmaknje-nosti, pa če je ta videti še ta-ko pretirana, morda že smeš-na.

Vsekakor je bilo lepo na je-sen. Park je dovolj prostran da do njegove sredine komaj prodira hrup z ulic. Na sonč-no zelenih tratah kraj vode, med redko posejanimi drev-jem, vzdolž obale, ki se viju-ga v tako neprisiljenih obli-kah, — tod utegne biti privid nekega kooščka prave narave povsem prepričljiv. Tod nek-dro res pozabi, da je sredi vr-hunske civilizacije, tod si ne-

ni! Ni govoril vsakič z istim besedami, toda vedno v tem smislu. Zmeraj isto: zmeraj priznanje le (prijetnejšemu) delu življenja, nikoli vsej stvarnosti, vsej resnici.

Ležal je tako pred mano, priprtih oči, in slišal sem še zdaj njegovo pesem, še zdaj te njegove besede. Ves šbak in — ozek, temne polti in čr-nih las. Temno — temnorjave oči. Kako že delajo tam v mu-zeju voščeni lutk? Najprej zaboj s 600 steklenimi očmi vseh mogočih barvnih oden-kov. Vsako vrsto primerjajo z očmi modela in izberejo o-no, ki se najbolj ujema z ori-ginalom. Tako je začela s to

ku. Zjutraj vstane okrog de-vekih in se nejevoljno namr-dne nad neredom v sobi. Brrr! Kar brez zajtrka odide v svoj kolegij, nadaljevati delo s svo-jo diplomsko nalogo. Delo do večera. Brrr! Ko se vrne, ga sprejme nered, pred kakršnim je pobegnil zjutraj. Na hitri-co potisne vse, kar je na poti v kot. Brrr! Nato televizija. Big show ta večer! Same zvez-de nastopajo v tej reviji! O, to je sijajno! To je življenje! Oh! »Kadar se zaljubiš vame.« S pesmijo v posteljo, s

Pred tekmovanji v novi ligi

V prejšnji številki smo že na kratko poročali o pripravi na ustanovitev mariborsko-celjske-soboške lige. Medtem, ko sta se Maribor in M. Sobota že dokončno odločila za tekmovanje v tej ligi, Celje do sedaj še ni pristalo, vendar so obeti za to dokaj dobri.

Tekmovanje v tej medpodzvezni ligi se bo začelo že v sredini avgusta. Kakor znano, bodo v tej konkurenci zastopali trije pomurski nogometni klubi in sicer »Nafta« iz Lendave, »Radgona« in »Grafičar«. Pred začetkom tekmovanj smo zbrali nekaj podatkov o tem, kako se posamezni klubi pripravljajo na tekmovanje v novi ligi in kakšne spremembe in osvežitve predvidevajo v posameznih moštvih.

Predstavniki »Nafta« nam je zaupal, da so zelo zadovoljni, ker so se uvrstili v to ligo. Ugotavljali so namreč, da so bili za tekmovanje v slovenski ligi prebiki, za tekmovanje v okviru soboške podzveze pa premočni. Tako se jim zdi ta nova liga dokaj posrečena oblika. S prvimi treningi so začeli že predvčeraj, v programu pa imajo še več prijateljskih srečanj. Opažajo pa tudi najnost po pomladitvi svojega moštva in sicer z domačimi, mladimi nogometaši.

Tudi NK »Radgona« se intenzivno pripravlja na to tekmovanje. V programu imajo redne treninge in razna prijateljska srečanja, po vsej verjetnosti pa bodo nekoliko pomladili tudi moštvene vrste.

NK »Grafičar« je kadrovske precej šibko moštvo. To jim narekuje pomladitev vrst z mladimi nogometaši. Na novo

je v tem moštvu doslej registriran samo Bagari, ki je po preje igral v drugem moštvu »Sobote«. Kakor smo zvedeli, bodo s treningi začeli že prihodnji teden. V programu imajo tudi srečanja s prvim moštvom NK Sobota.

V klubih so mnenja, da je bila ustanovitev te posebne nogometne lige potrebna. Ugotavljali so namreč, da so moštva, ki so prihajala v Slovensko consko ligo, bila premalo pripravljena, kvaliteta njihove igre pa je mnogo zaostajala za kvaliteto, ki jo v tej ligi zahtevajo. Prav v tem pogledu bo z ustanovitvijo nove medpodzvezne lige opravljena pomembna poteza. V njej bodo skupno tekmovali štirje mariborski, štirje celjski klubi in trije klubi iz murskosoboškega okraja. Izven konkurence pa bo po vsej verjetnosti tekmovalo tudi moštvo Maribor B.

Srebro s XV. Grafičnih iger

29. in 30. junija so bile v Kočevju XV. Grafične igre, o katerih smo že na kratko pisali v 25. številki našega lista. Naši tekmovalci so se nanje letos posebno skrbno pripravljali, zato tudi rezultati niso izostali, o čemer nam priča dosežena »srebrna kolajna« v skupnem plasmanu.

29. junija ob 9. uri je bila majhna otvoritvena svečanost na stadionu ob Rini, nakar se je začelo samo tekmovanje v atletiki. Prva disciplina je bil tek na 100 m, ki se je odvijal v borbi za prestž starih rivalov Galič, Pavlič, Startna številka 13 je bila tokrat za našega tekmovalca nesrečna. Zmagal je Galič (Ljudska pravica) z rezultatom 11,6, z minimalno razliko pred Pavličem, kateremu so sodniki na splošno začudenje namerili kar 11,9. 3. Milavec (Delo),

11,9. 4. Geza Gabor (Pomurski tisk) 12,00.

V skoku v daljino sta bila naša tekmovalca Pavlič in Gabor brez konkurence. Skoda je le, da je pihal veter v prsi, sicer bi padel tudi kak osebni rekord. 1. Gabor (Pom. tisk) 5,97 m, 2. Pavlič (Pom. tisk) 5,86 m, 3. Stružnik (Kranj) 5,62 m.

V skoku v višino je zmagal Kukec (Delo) 168 cm, Geza Gabor je zasedel 4. mesto z 160 cm, Rapoša p z 155 cm 6. mesto.

V metu diska je naš tekmovalac Gabor priredil presenečenje, ki ga ni nihče pričakoval. Z izredno uspešnim tretjim metom je vrzel disk kar 33,22 m daleč, ter se usidral na odlično drugo mesto za Stružnikom (Kranj) 33,52 m in pred znanim Polutnikom (Celje) 32,46 m, ki je zasedel tretje mesto. Drugi tekmovalac, Pavlič (Pom. tisk), se je plasiral v drugo polovico lestvice.

Tek na 1500 m: 1. Zmauc (Maribor) 4:31,3, 3. Vourri (Pomurski tisk) 4:42,0, 4. Borovič (Pomurski tisk) 4:42,0.

V metu krogle je bil prvi Polutnik (Celje) z 12,65 m, 8. Siftar (Pom. tisk) z 9,55 m, medtem ko se je plasiral Roškar v drugo polovico lestvice. V metu koplja je Siftar (Pom. tisk) zasedel 6. mesto z 40,05 m, Roškar pa 12. mesto. V atletiki so moški zasedli 2. mesto, kar je več kot smo pričakovali, saj so pustili za seboj atlete iz Celja in Mariborske tiškarne, ki so jim bili doslej vedno »bavci«.

Zenske: v metu na 100 m je zmagala Bohanečeva (Kočevski tisk) z 11,1 pred Lubejevo 11,2 in Zitko (Pom. tisk) z 11,9. V skoku v daljino je Lubejeva doživela že drugič poraz od Bohanečeve (Kočevski tisk). 1. Bohanečeva 4,82, 2.

še kar zadovoljen. Seveda moram izvesti nekatere tekme, kot je bila tekma z Ilirijo v Soboti in lansko leto tekma z Novo Gorco.

Vaše priprave za jesen?

»Pričeli smo z rednim treningom že prejšnji teden. Razen štirih igralcev, ki so na dopustu, vsi redno trenirajo. Pri treningu so disciplinirani. Za pripravo nam bodo tudi prijateljske tekme, ki jih bomo odigrali z raznimi klubi. Tako bomo odigrali dve tekmi z zagrebško Trešnjevko, ki bo prišla 19. t. m. trenirat v Soboto, predvideva pa se še tekma z Mariborom in drugimi klubi.«

Bodo kakšne spremembe v sestavi moštva?

»Bistvenih sprememb ne bo. H klubui je prišel Šarotar medtem ko je Radenkovič odšel. Razen tega imamo štiri mlade igralce, ki lahko vsak čas vskočijo.«

In kako bo jeseni?

»Mislim, da bo približno ista situacija kot je bila spomladi. Lahko pa tudi boljše. Jože Šabjan

ZAČETNIŠKI TEČAJ LETAVCEV

Ta teden se bo začel jadrni tečaj, ki ga organizira v okviru svoje dejavnosti soboški aeroklub.

Razen domačinov bodo v šolanju tudi drugi tečajniki ostalih aeroklubov iz Slovenije. Sam tečaj bo na internet ski bazi. Med letenjem si bodo pridobili osnovno znanje iz tehnike pilotiranja, ki ga bodo po končanem tečaju lahko izpopolnjevali doma, v domačih klubih.

Tečaj bo vodil priznani jadravec iz Sobote Ciril Križnar, ki je tudi državni rekorder.

Sam tečajniki se tega zelo veselijo, saj bodo res strokovno izšolani. JM

V MOŠČANCIH SE PRIPRAVLJAJO

Te dni so začeli s treningom tudi odbojkarji TVD Partizan v Moščancih. Po vsej verjetnosti bodo formalili tudi žensko ekipo za novo sezono. Odbojkaši upajo, da bodo v letošnji sezoni dosegli bolj vreden uspeh kot goslej. Deži O.

VESTI

BLISK. Soboško elektro in finomehanično podjetje »Blisk« pripravlja reorganizacijo delovnih oddelkov. Dosedanji načelniki organizacije ni zadovoljeval potreb strank. »Blisk« je namreč izrazilo uslužnostno podjetje, česar se vodstvo podjetja dobro zaveda. V ta namen bo reorganiziralo delovne oddelke in s tem omogočilo čimhitrejšo in solidnejšo izvajanje uslug.

PANONIJA. Iz »Panonije« poročajo, da se, kljub dopustniškemu razpoloženju, pridno pripravljajo na proslavo Dneva vstaje.

In, kje preživljajo dopust? Na Rabu, v Piranu, Radencih — skratka tam, kjer je mir, sonce in voda. Mnogo članov kolektiva »Panonija« pa bo preživelo letni dopust na prostiranih žitnih poljih. Zal se ti ne bodo spočili.

BOGOJINA. Eden pomembnih centrov soboške občine je pravgotovo Bogojina. Znamo predvsem po svoji kulturni tradiciji. Mnoge organizacije je poletje omrtvilo. To pa ne velja za TVD »Partizan«. Člani »Partizana« se trenutno izvajajo v nogometu. Upravni odbor je pred kratkim sklenil, da se zgradijo za bogojinske športnike tako potrebni objekti kot so: stadion in telovadnica. Stadion bo delno dograjen še to leto, medtem ko bodo telovadnico začeli graditi že drugo leto. Pri gradnji bo pomagala tudi Osnovna šola, saj so tudi njej omenjeni športni objekti zelo potrebni.

BOGOJINA. V nedeljo je bila seja Krajevnega odbora SZDL Bogojina. Odborniki so razpravljali o širokih možnostih nekaterih uslužnostnih dejavnosti. Ustanovitev le-teh podpira vsaka skupnost Bogojina. Najbolj pereče je vpra-

šanje prostorov. Trenutno je na razpolago le lokal za brivsko-frizersko delavnico. Potrebni pa so še prostori za čevlarsko popravilnico, pekarno idr. Ustanovitev omenjenih obratov je nujna in koristna za prebivalce Bogojine in okolice.

Krajevni odbor SZDL Bogojina pripravlja tudi proslavo Dneva vstaje. Skupna proslava bo v Pilovcih. Na programu imajo kresovanje in kulturni program. jš

PRIPRAVLJANJE STATUTOV V RADGONSKI OBČINI

Pred dnevi je bila v Gornji Radgoni seja 11-članske komisije za pripravo statuta v radgonski občini. Na seji so člani omenjene komisije poročali o dosedanjem delu.

V času pripravljanja statuta so imeli člani komisije razgovore s predstavniki krajevnih skupnosti v Vidmu, Janževem vrhu, Spodnji Ščavnici in v Apačah — ob sodelovanju komisije za družbeno upravljanje pri Občinskem odboru SZDL.

Na razgovorih so si člani komisije zabeležili nekatere predloge in sicer, da bi se naj bodočim krajevnim skupnostim dalo več pristojnosti in da bi se jim istočasno zagotovila večja finančna sredstva. Tako so bili tudi konkretni predlogi, da bi se naj vprašanja socialnih podpor prenesla v pristojnost bodočih krajevnih skupnosti. Dalje tudi reševanje stanovanjskih problemov ter, da bi lahko bodoče krajevne skupnosti v večji meri sodelovale pri imenovanju članov v šolske odbore in zdravstvene zavode. -ml-

MORAVČANI GRADIJO KOPALIŠČE

Lansko leto je lendavsko naftno podjetje odkrilo v Moravcih toplo vodo. V primitivnem bazenu je bilo vsak dan več kopalcev. Kmalu se je razširila novica, da je voda zdravilna. Posebno revmatiki so se odlej pridno namakali. In večina teh zatrjuje, da so jim bolečine omiljene.

Na pobudo vse večjega števila kopalcev, je pričela vsaka

lijon denarnih sredstev in 500 tisoč pri vsaki skupnosti.

Pomaga jim tudi kolektiv DES-a, obrat M. Sobota, s storitvami v vrednosti 170.000 dinarjev. Po predračunih cenijo investicijsko vrednost objekta na okrog štiri milijone dinarjev. Objekt bo odprt 29. julija. J. Šabjan

NEPOZABEN IZLET

Ze mesec je minil, odkar so se zaprla šolska vrata. Tudi učenci osmih razredov na II. Osnovni šoli v Murski Soboti so vsi z uspehom končali obvezno šolanje. Da pa bi bil njihov zaključek še lepši, so se s posredovanjem Počitniške zveze Jugoslavije odpravili na štiridnevno potovanje na Plitvička jezera.

Ogledali so si to čudovito pokrajino, jezera in slapove, ki se kar vrtijo ob jezerih in jih ne bodo nikoli pozabili. Ko so se vračali, so nam povedali, da ne bodo nikoli pozabili tega zaključnega izleta pa tudi doma, ki je last Počitniške zveze, v katerem so se spoznali s ferijalci naše lepše domovine. mt

MLADINA HOTIZE SE JE RAZŽIVELA

Do nedavnega je bila mladinska organizacija Hotize izven družbenega življenja. Z izvolitvijo novega odbora pa je mladina stopila v akcijo na raznih področjih. Uredila si je igrišče za odbojko, priredila dva mladinska plesa ter prispevala k dograditvi ceste v Gaberju 445 ur.

Dalje so ustanovili dramsko sekcijo, do zime pa nameravajo naštudirati dve igri. Zadali so si še več nalog in upajo, da jim bodo druge družbene organizacije pri tem

pomagale. Zlasti pričakujejo pomoč od kmetijske zadruge in od predsednika SZDL tov. Ivana Farkaša. Kmetijska zadruga jim je dodelila travnik, na katerem so si uredili nogometno igrišče. Vendar je parcela premajhna, tako da si želijo še del njive. S tem bi se uresničila največja želja hotijske mladine.

Vendar pa ta elan zavirajo posamezniki, ki jim ni všeč napredno mišljenje in delo mladine. M. Z.

Klub za rodovniško pse?

Najstarejši in najbolj zvest spremljevalec človeka odšodih je naš četveronožni prijatelj — pes. Njemu danes povsod po svetu in tudi pri nas posvečamo mnogo pozornosti — z vžrejo, vzgojo, prehrano in tudi odnosom človek — pes. To si naš četveronožec tudi zasluzi.

Pes je zelo koristna žival — za posameznika in družbo. Človek si nabavi psa-mladica, ga kupi ali pa si ga sam vzredi. Z 9 meseci opravilo prvi pregled psa po zunanjosti, šele nato lahko dobimo tudi rodovnik na podlagi vpisa v mladinski register pri KUS-u. Potem začnemo psa redno šolati, posamezno ali skupinsko. V skupino službenih in športnih psov se prištevajo: Jugoslovanski ovčar (Sarplanec), Nemški ovčar, Aire-dale terier, Doberman, Veliki šnavcer, Rotweiler in Nemški bokser. Sledijo izpiti: obrambni OI, OII, OIII, sledarski izpit I. in II., izpit za reševanje iz vode, izpit

za reševanje izpod lavin in izpit za vodenje slepcev. Torej samo v korist in dobro človeku! Pes pa je tudi dobrodošel uslužbenec v vojski (sanitetni pes), na meji (spremljevalec granicarjev) in v službi TNZ kot obrambni in sledarski pes. Seveda mora biti vzgoja psa ustrezna namenu. V Jugoslaviji že imamo nekaj psov z vsemi izpiti: eden med njimi je celo položil izpite z odličnim uspehom; ima mnogo priznanj, pokalov, diplom in medalj doma in iz inozemstva.

Tudi v Pomurju bi kazalo ustanoviti klub, ki bi skrbel za evidenco rodovniških psov, pa tudi za njihovo šolanje in vzgojo. Lastnik rodovniških psov in sploh ljubitelji našega spremljevalca, naj se pismeno obrnejo na tov. Iva Roškarja, Pomurska tiškarne, M. Sobota, kjer bodo lahko dobili vse informacije v zvezi z ustanovitvijo takega kluba.

Še eno prvo mesto za Žunca

Pomlad soboškim nogometašem ni bila posebno naklonjena Soboški navijači so krepko sodelovali, vendar d začetka ni šlo. Razne težave so botrovale velikim in malim porazom. No, končno pa se je le vse dobro končalo.

Zdaj so soboški mojstri okroglega usnja pred jesenskim delom tekmovanj. Potrebno se

bo dobro pripraviti, da ne bo neprijetnih presenečenj. Trenerja, tov. Norčiča je naš sodelavec prošil za razgovor. Kaklo ste kot trener zadovoljni z uspehi vaših varovancev?

»Z ozirom na težave, ki smo jih imeli v začetku, (odhodi nekaterih igralcev, kaznovanja, poškodbe) sem z uspehom

MOŠČANCI

Strelnska družina »Dane Šumenjak« v Moščancih bo letos svečano proslavila 22. julij, Dan vstaje. Ze sedaj se vneto pripravljajo, saj bo na programu meddružinsko tekmovanje z malokalibrsko puško in še vrsta presenečenj. Zabavni del programa se bo odvijal v popoldanskih urah pri strelišču.

SPORT NA GORICI

Tudi na Gorici so se mladinci odločili, da bodo v kratkem začeli z gradnjo športnega igrišča. Ker prevladuje med mladinci največje zanimanje za odbojko in košarko, bodo tudi igrišče namenili tem športom. Kupili bodo tudi športno opremo in mizo za namizni tenis. Mladinci, ki se dosedaj sodelovali v drugih klubih, se bodo sedaj vključili v domača moštva.

MALA KRONIKA

ROJSTVA

Rodile so: Marija Gomboš iz Salamenec — deklico, Irena Zavec iz Moravec — dečka, Gizela Časar iz Zvenavlj — deklico, Tereziya Marinič iz Stare nove vasi — deklico, Ljubica Mihajlovič iz Apeš — dečka, Rozalija Brumen iz Moravec — dečka, Gabrijela Far-kaš iz Budislavec — deklico, Kristina Toplak iz Murske Sobot — dečka, Genovefa Stumpf iz Bel-tinec — dečka, Irena Muhič iz Po-lane — dečka, Marta Flisar iz Skakovec — deklico, Zlata Kandal iz Vučje gomile — dečka, Terezija Vebanič iz Selišča — dečka, Mari-ja Forjan iz Selišča — dečka, Ma-tilda Jakšič iz Gornje Bistrice — dečka, Marija Antolin iz Odranec — dečka, Marija Tkalec iz Križe-vec pri Ljutomeru — dečka, Ire-na Makari iz Bodonec — dečka, Katarina Tot iz Centibe — dečka. Rodile so: Marija Stesl od Gra-da — dečka, Marija Zrim iz M. Sobot — dečka, Marta Skledar iz Murske Sobot — dečka, Eli-zabeta Horvat iz Ščavnice — de-klico, Ivanka Kavaš iz Stare nove vasi — deklico, Hedvika Križanič iz Gančan — deklico, Marta Mag-dič iz Renkovec — deklico in de-čka, Marijeta Smej iz Beltinec — deklico, Marija Petučin iz Ru-žičnega vrha — deklico, Marija Šcap iz Apač — deklico, Verona Prša iz V. Polane — dečka, Ma-rija Lešnjek iz Melnice — dečka, Dragica Jakša iz Fokovec — de-klico, Majda Gjergjek iz Murske Sobot — deklico, Vilma Kisilak iz Serdice — deklico, Romana Gomboc iz Pertoce — deklico.

POROKE

Poročili so se: Vinko Farjan, mizarški pomočnik iz Rakičana in Marija Lukač, šivilja iz Kroga; Jo-že Serec, kmetovalec iz Murskih Črnc in Ana Lukač, kmetovalka iz Kroga; Stefan Zadravec, meha-nik iz Avstralije in Helena Ko-jek, delavka iz Bakovec; Frano Mörce, kmetovalec iz Puconec in Irena Antič, kmetovalka iz Ve-šiče; Martin Bojnec, kmetovalec iz Strehovec in Marija Zaluk, de-lavka iz Rakičana.

Poročili so se: Jože Flegar, tr-govski pomočnik iz Murske So-bote in Marta Križanič, uslužben-ka iz Murske Sobot; Jože Rajner, krojač iz Rakičana in Neža Čiček, kmetovalka iz Murske Sobot.

SMRTI

Umrli so: Alojz Mataj iz Kroga, star 41 let; Ivan Kozic iz Murske Sobot, star 71 let; Mirko Tot iz Motvarjevec, star 66 let.

Umrli so: Stefan Vegi iz Filovec, star 51 let; Marija Mörce roj. Hek-lič iz Murske Sobot, stara 82 let; Ivan Horvat iz Nemčevac, star 57 let; Stefan Vrešič iz Dolenje, star 56 let; Geza Lipič iz M. Sobot, star 32 let.

ZAVOZIL V SEŠMETRSKI NASIP

Voznik traktorja s prikolico, last Opekarnice Gornja Radgona, Anton Ivanek iz Plitvičkega vrha je dne 12. t. m. vozil v smeri Hra-stje-Mota — Slatina Radenci. V bližini vasi Rihtarovci je iz ne-znane vzroka zavozil pod cesto v šestmetrski nasip.

Traktorist je dobil lažje teles-ne poškodbe na nogi in roki, ma-terialna škoda na traktorju pa znaša okrog 50 tisoč dinarjev.

NA SPOLZKI CESTI GA JE ZANESLO

Dne 15. tega meseca se je pri-petila prometna nesreča v Len-davi. Motorist Mirko Misja iz Len-dave je na zadnjem sedežu mo-torja peljal domov Franca Horva-ta. Ko sta prišla do doma omenje-nega sovornika je hotel voznik ustaviti motor, zaradi spolzke ce-ste pa ga je zaneslo in je padel. Oba sta dobila lažje telesne po-skodbe, sopotnik pa je moral za-radi poškodb v soboško bolnišni-co.

S TOVORNJAKOM SE JE ZALETEL V OSEBNI AVTO

Do prometne nesreče je prišlo 14. tega meseca v Murski Soboti na križišču ulice Arhitekta Nova-ka in Gregoričeve ulice.

Voznik tovornega avtomobila Rudolf Sečko iz Murske Sobot je z avtomobilom pripeljal z veliko hitrostjo iz Gregoričeve ulice na ulico Arhitekta Novaka in se za-letel v osebni avtomobil, katerega je upravljal Janez Černjavič iz Gradišča.

Organi ljudske milice so ugo-tovili, da je bil Rudolf Sečko v ča-su vožnje opazno vinjen in je po nesreči pobil ter se šele kasneje vrnil.

Vozniku tovornjaka je bilo od-zveto vozniško dovoljenje, bil je iz-ključen iz vožnje ter odpeljan na odzvem krivi. Na osebnem avto-mobilu je nastalo za okrog 50 ti-soč dinarjev materialne škode.

Občinski ljudski odbor Murska Sobot razpisuje natečaj zaradi ugotavljanja sposobnosti zainteresiranih gospodarskih organizacij za izvedbo

GRADBENIH DEL

za gradnjo III. osemletke v Murski Soboti. Gradbena, obrt-niška in instalaterska dela znašajo po predračunu 120.213.326 dinarjev.

Prosimo zainteresirana podjetja, da v roku 15 dni po objavi natečaja, dostavijo podatke o stro-kovnem kadru, sredstvih in izkušnjah za grad-njo sličnih objektov. Za informacije se obrnite na Občinski ljudski odbor Murska Sobot.

RAZPRODAJAMO OGRODJE ŽAGE venecijanke

4 kom. mlinskih valjev 800 x 220
4 kom. mlinskih valjev 800 x 300
1 kom. centrifugalno vodno črpalko brez pogona

Prednost nakupa imajo gospodarske organizacije socialističnega sektorja do 5. avgusta, po tem ro-ku pa privatni sektor do 10. avgusta. Ogljed vsak dan od 8. do 12. ure pri KIK »POMURKA«
obrat Mursko podjetje Murska Sobot.

Pozdravi naših fantov

Pomurski fantje, ki služijo vo-jaški rok, čestitajo ob dnevu vsta-je, 22. juliju svojim domačim, so-rodnikom, prijateljem in dekletom. Iz V. P. Prizren: Mirko Hull, Andrej Rogan in Aleksander Poz-man; iz V. P. 6028-10 Banja Luka: Tone Lebar; iz V. P. 8456 B. Luka: Jože Trplan; iz V. P. 6028-12 Banja Luka: Emil Kodila; iz V. P. 8260 Banja Luka: Ivan Rupnik; iz V. P. 1560 Skopje: Ignac Hožjan, Jo-že Sobočan, Franc Raj, Laci Za-dravec in Jože Žizek; iz V. P. 8440-25 Surdulica: Vinko Vohar, Matija Gabor, Stefan Penhofer, Feliks Kosednar, Jože Grah; iz V. P. 8147-12 Prokuplje: Stefan Sinko, Anton Bokan, Jože Ropoša, Avgust Gubič.

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 20. julija — Marjeta Sobot, 21. julija — Zorka Nedelja, 22. julija — DAN VSTAJE Ponedeljek, 23. julija — Branislav Torek, 24. julija — Kristina Sreda, 25. julija — Jakob Četrtek, 26. julija — Ana Petek, 27. julija — Natalija

ZDRAVSTVENASLUŽBA

20. julija — dr. Udovč.
21. julija — dr. Gruškovnjak
22. julija — dr. Gruškovnjak
23. julija — dr. Skalič
24. julija — dr. Udovč
25. julija — dr. Hajdinjak
26. julija — dr. Gruškovnjak

KINO

MURSKA SOBOTA — od 20.—22. julija francoski barvni kinema-skop, film: »Noč velikega napa-da«; od 23.—24. julija francoski barvni film: »Slabe žene«; od 25.—26. julija ameriški vstavi-sionski film: »Sredi noči«.
GORNJA RADGONA — od 21.—22. julija madžarsko-francoski barvni film: »Lepotica in cigan«; 23.—26. julija italijanski film: »General della Rovere«.
LJUTOMER — 21. in 22. julija a-meriški vstavisionski film: »Drevo za obezanje«; 25. in 26. julija domači film: »Dva«.
SLATINA RADENCI — 21. in 22. julija ameriški film: »Ljubene popoldne«; 26. julija nemški film: »Deklica Rosemarie«.
KRIŽEVCI PRI LJUT. — 21. in 22. julija ameriški kinemaskopski film: »Neznane je prišle«; 25. julija ameriški film: »Velikan« II. del.
BELTINCI — 21. in 22. julija ame-riški film: »Aleksander Veliki«.
VIDEM OB ŠČAVNICI — 21. in 22. julija sovjetski film: »Človeko-va usoda«.
SALOVCI — 21. in 22. julija fran-coski kinemaskopski film: »Vr-nem se v Kandaro«.

MALI OGLASI

GOSPODINJSKO POMOČNICO, sprejemn takoj. Plača po do-govoru. Ponudbe poslati: Vera Kukovič, Pekre 19, p. Limbuš pri Mariboru. M-646
HIŠO Z DRUŽINSKIM STANOVA-NIEM in velikim dvoriščem v Čakovcu, takoj vseljivo, pro-dam. Vprašati v Čakovcu, ul. Moše Piljade 15. M-651
REALITETNA AGENCIJA M. So-bota, rabi za potrebe svojih strank večje število motornih koles. Prodajalci jih naj dostav-ijo čimprej v naše brezpla-čno skladišče. M-651
MOTORNO KOLO znamke »Puch«, kupim. Naslov v upravi lista. HIŠO, takoj vseljivo, za 1.500.000 din prodam. Zvezna 3, Murska Sobot. M-653
IZGUBIL SEM boršo z obleko od Ljutomera do Radenec. Najdi-telja prosim, da jo proti nagra-di vrne na ime: Kukol, Prešer-nova 2 Ljutomer. M-654
VEČJO PRAZNO SOBO iščem. Na-slov v upravi lista.
KLAVIRSKO HARMONIKO, znam-ke »Meinel i Herold« 120 basno, z 4 registri, prodam. Samuh, Prisojna ul. 6, Maribor. M-664

DRAŽBENI OKLIC

Dne 11. septembra 1962 ob 9. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 10 dražba nepremič-nim zemljiške knjige Gornja Bistrica, vl. št. 603.

Cenilna vrednost 244.060 din. Najmanjši ponude 162.706 din.

Okrajno sodišče M. Sobot
dne 12. julija 1962

R A Z P I S

za vpis v učiteljsko-teoretski oddelek Srednje glasbene šole Maribor v Murski Soboti.

Interesenti, ki se želijo vpisati v ta oddelek, naj se pri-javijo ravnateljstvu Glasbene šole v Murski Soboti najkas-neje do 28. t. m.

Obrazec 1,20 (dobi se v knjigarni), taksiran s 50 din, priložite spričevalo o uspešno končani osnovni šoli, izpisek iz rojstne matične knjige ter spričevalo o glasbeni pred-izobrazbi.

Preizkus glasbenega znanja se bo vršil dne 2. avgusta ob 8. uri v Glasbeni šoli.

Solski odbor

R A Z P I S

ZA VPIS V 1. RAZRED GIMNAZIJE V MURSKI SOBOTI

Solski odbor gimnazije sporoča, da bodo 31. avgusta ob 8. uri sprejemni izpiti za vpis v 1. razred gimnazije. Nekaj mest je še prostih. Izpit opravljajo na novo prijavljeni, lahko pa tudi učenci, ki so na sprejemnem izpitu junija padli iz ene-ga predmeta. Prijave sprejema ravnateljstvo gimnazije do vključno 30. avgusta 1962. Podrobnosti so na oglasni deski v III. nadstropju.

Solski odbor

R A Z P I S

PROSTIH USLUŽBENSKIH MEST NA GIMNAZIJI V MURSKI SOBOTI

ŠO-gimnazije v Murski Soboti razpisuje uslužbenska mesta:

1. profesorja kemije
2. profesorja telesne vzgoje
3. profesorja angleškega jezika
4. predmetnega učitelja za tehnično vzgojo
5. tajnice z znanjem denarnega in materialnega knjigovodstva in večje v tipkanju

Plača po pravilniku. Prijave pošljite ravnateljstvu šole do 24. avgusta 1962.

Solski odbor

R A Z P I S

ZA VPIS V VINARSKO-SADJARSKO ŠOLO V LJUTOMERU

Vinarsko-sadjska šola v Ljutomeru sprejema kandidate v prvi razred te šole. — Za vpis je potrebno priložiti:

1. prošnjo, kolkovano s 50 din,
2. šolsko spričevalo o uspešno zaključeni osemletki
3. izpisek iz matične knjige,
4. zdravniško spričevalo
5. obvezo tistega, ki bo plačeval vzdrževalnino v inter-natu (v kolikor gojenec stanuje v njem)

Šolanje traja 2 leti. Sprejemnih izpitov za tiste, ki so uspešno končali 8. razred ni. Izjemoma se sprejemajo tudi kandidati, ki so zaključili le 7. razred osnovne šole, če uspešno opri-vijo sprejemni izpit iz kemije in biologije. Prijave pošljite čim prej!

Šola ima svoj internat, kjer znaša vzdrževalnina 8.500 din mesečno. Ta znesek pa se znatno zniža, ker se učencem pri-zna zaslužek pri praktičnem delu, ki znaša povprečno 3.000 do 5.000 din mesečno.

V UK SPREJMEMO

1. učenca — litografa

Pogoji: uspešno končana osemletka. — Prednost imajo kan-didati, ki dobro obvladajo risanje. — Pismene vloge poslati do 25. julija 1962 na ČZP »Pomurski tisk« Murska Sobot.

razpis

za dodelitev posojil za stanovanjsko izgradnjo. Posojila se bodo dodeljevala v okviru sredstev sklada, ki so na razpolago za individualne investitorje v višini

7.000.000 din

Posojila se bodo odpravljala za dograditev stanovanjskih hiš. Najnižja obrestna mera je 2 odst. Najdaljši rok vračanja 15 let. Posojila se bodo dodeljevala do višine 500.000 din. Prošnje za dodelitev lahko vlagajo delavci in uslužbenci ter druge osebe, za katere se plačuje stanovanjski prispevek in izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da z dodeljenim posojilom dogradi stanovanje in doseda-nje stanovanje prepusti družbi;
- da so prosilec že v stanovanje vložili nad 60 odst. pred-računske vrednosti;
- da stanovanje gradijo v mestu Murska Sobot, izjemoma v neposredni okolici mesta in to v gradbenem okolišu.

Prednost pri tem razpisu lahko imajo člani ZB, invalidi in osebe, ki živijo v neprimernih stanovanjih, ne glede na to, če izpolnjujejo prej navedene pogoje.

Prošnja za posojilo mora vsebovati: svrhu posojila, vi-šino in rok odplačila posojila, obrestno mero in vrednost lastne udeležbe.

Prošnje se vlagajo pri Komunalni banki v Murski Sobo-ti, ki ima pravico od posameznih prosilcev zahtevati še drugo dokumentacijo.

O izidu razpisa Komunalna banka obvesti prosilca.

Rok za vlaganje prošenj je do 31. julija 1962.

Obvestilo

Kmetijsko gospodarstvo Rakičan obvešča posestnike, ki želijo prodati kmetijska zemljišča, da bo v mesecu juliju in avgustu 1962 odkupovalo obdelovalna zemljišča na območju svojih delovišč Rakičan, Murska Sobot, Petanjci, Lemerje, Topo-lovci, Tešanovci in Kramarovec. Vsi interesenti za prodajo naj se javijo čimprej pri pristojnem upravniku delovišč.

KG Rakičan

ZATIRAJMO AMERIŠKEGA KAPARJA V LETNEM ČASU

Nujno je, da ameriškega kaparja zatiramo tudi v polet-nem času, da preprečimo okužbe plodov po potomstvu ka-parjev, ki jih nismo mogli zatreti z zimskim škropljenjem.

Za poletna škropljenja proti ameriškem kaparju so naj-učinkovitejši paratonski pripravki kot je n. pr. Paration. Ker je Paration zelo strupen, moramo z njim zelo previdno ravnati.

Mnogo manj strupen pripravek, ki je tudi zelo učinkovit proti ameriškem kaparju, je Diazinon.

Tudi Pantakan S 25 se je pokazal kot zelo učinkovito sredstvo za poletno zatiranje ličink ameriškega kaparja.

Prednost Pantakana je v tem, da je od navedenih sred-stev še najmanj strupen.

Vsi ti pripravki so učinkoviti tudi za zatiranje jabolčne-ga zavijača. Ta sredstva tudi lahko mešamo s škropivi proti škrlupu in drugim glivičnim boleznim, torej s Kosanom ali Tiovitom ali Ditanom ali Ortocidom.

V času, ko se nam obeta dobra sadna letina, bodo po-letna škropljenja proti ameriškem kaparju ter drugim ško-dljivcem in boleznim še posebno važna, če hočemo pridelati mnogo kakovostnega ter neokuzenega sadja.

Kmetijska inšpekcija
Okrajnega ljudskega odbora
Murska Sobot

OREHOVA PEGAVOST

V poletju se razvijejo v Pomurju na listih temnorjave pege, večidel oglete in nepravilne oblike, včasih pa okrog-laste.

Pege so lahko zelo številne in se zlivajo druga v drugo, da so zato deli listov ali celi listi porjaveli. Taki posušeni listi odpadajo že v poznem poletju.

Glivica napade tudi zeleno lupino orehov hkrati z listi in povzroča na njej udrte temnorjave in črnikaste pege, ki se večajo in množijo, da zajamejo vso površino. Taki orehi, nedozoreli in drobni, zgodaj odpadajo.

Ob prvem pojavu boleznih poškropimo drevesa z bakreno apneno brozgo, kar po potrebi večkrat ponovimo.

Uporabimo lahko tudi bakreno apno, ki ima isto učin-kovitost kot bakreno-apnena brozga (modra galica in apno).

Jeseni skrbno pograbimo vse odpadlo listje in ga sež-gemo.

Kmetijska inšpekcija
Okrajnega ljudskega odbora
Murska Sobot

PRIDELOVAVCI KROMPIRJA!

Kmetijske zadrage in kmetijska posestva v Pomurju naj takoj poškropijo vse rane sorte krompirja.

Za škropljenje proti krompirjevi plesni uporabljamo: bakreno apno ali Superkuprenox ali Kuprablau ali Ditan.

Pripravljenemu škropivu proti krompirjevi plesni dodaj-te še eno od sredstev za škropljenje proti koloradskemu hrošču in sicer Pantakan ali Pepein.

Kmetijska inšpekcija
Okrajnega ljudskega odbora
Murska Sobot

DETELJNI DOLGOGLAVČEK (APION)

Največji škodljivec detelje je Apion. Pri masovnem po-javu lahko zmanjša pridelek semena do 30 odst in več. Hraní se z listi na katerih opazimo značilne luknjice.

Apiona zatiramo, ko se pokažejo cvetne glavice in ko pričnejo samice odlagati jajčeca. V tem času zaprašimo na-padeno površino s kemičnimi sredstvi (Pantakan ali Pepein) v količini 20 do 25 kg na ha.

Njive lahko škropimo tudi s pripravki Pantakanom ali Diazinom.

Kmetijska inšpekcija
Okrajnega ljudskega odbora
Murska Sobot

ČISTIMO ŽITNICE IN SHRAMBE

Da preprečimo razvoj škodljivcev v zrnju, moramo pred-vsem paziti na čistoto v žitnicah in shrambah. Te naj bodo brez špranj v stenah, stropu in podu, ker služijo kot skriva-lišča škodljivcem in v njih zaostajajo zrna, ki služijo škod-ljivcem za hrano. Morebitne špranje zamašimo s cementom ali ilovico. V skrinji izdelamo špranje z letvicami.

Preden vskladiščimo novo zrnje, je treba žitnico in skri-njo temeljito očistiti. Iz nje in njenih špranj pometemo vse ostanke starega zrnja ter ga uničimo ali porabimo. Če ima-mo več starega zrnja, ki je okuženo, ga dobro razkužimo, preden ga spravmo nazaj v žitnico.

Ker se škodljivci zadržujejo po stenah, stropu in podu, zlasti pa še v špranjah, je potrebno vso notranjost skladišča poškropiti z gamacidom ali Lindanovim oljem ali Zoralinom ali Rapeinom.

Kmetijska inšpekcija
Okrajnega ljudskega odbora
Murska Sobot

PRIDELOVAVCI KROMPIRJA!

V nekaterih krajih se je že močno razvila krompirjeva plesen.

Da preprečimo škodo, ki jo plesen povzroča na krom-pirju, priporočamo, da kmetijske zadrage in kmetijska po-sestva ponovno — DRUGIC — poškropijo nasade ranih in srednje ranih sort krompirja v vseh krajih.

Za škropljenje proti krompirjevi plesni uporabljajte: Bakreno apno ali Suprakuprenox ali Kuprablau ali Ditan. Pripravljenemu škropivu proti krompirjevi plesni do-dajte še eno od sredstev za škropljenje proti koloradskemu hrošču in sicer Pantakan ali Pepein.

Ne uporabljajte kemičnega sredstva Lindan-olje ali Lin-dan-prah, ker dobje krompir neprijeten duh po plesni in je radi tega neužit.

Kmetijska inšpekcija
Okrajnega ljudskega odbora
Murska Sobot

PRIDELOVAVCI KROMPIRJA!

Krompirjeva plesen se je pojavila na srednjepoznih in poznih sortah krompirja (Voran, Merkur, Akerseggen). Svetujemo vsem kmetijskim zadrugam in kmetijskim posestvom, da takoj poškropijo krompirjeve nasade v vseh krajih z določenimi kemičnimi sredstvi.

Kmetijska inšpekcija
Okrajnega ljudskega odbora
Murska Sobot

Pomurski VESTNIK

SPODBUDNA PRIZADEVNOST

Krajevni odbori v petrovsko-šalovski občini so lani reševali številne komunalne zadeve (urejevanje cest, mostov, brvi, pokopališč itd.), v manjši meri pa so se poglabljali v kmetijsko proizvodnjo in poslovanje kmetijskih zadrug, čeprav bi bila taka aktivnost zaželena. Krajevni odbori v Salovcih in Domanjševcih sta reševala tudi nekatere solske probleme (organizacija prostovoljnega dela pri gradnji solskega paviljona, vprašanje dvojezičnega solstva, gradnja učiteljskih stanovanj). Salovski krajevni odbor je še posebej razpravljal o gibanju proizvodnje, osebnih dohodkov in splošnega družbenega standarda na svojem območju.

Na pobudo krajevnih odborov so bili prebivalci posameznih krajev lani močno angažirani zlasti pri popravilnih delih IV. reda. Vrednost opravljenega dela nekaterih KO je naslednja: Gornji Petrovci 1.057.000 din, Zenavljani 802.000 din, Domanjševci 280.000 din, Salovci 512.000 din itd. Razen tega so prebivalci prispevali v delu in materialu tudi pri reševanju drugih komunalnih problemov in izboljševanju življenjskega standarda; na območju KO Domanjševci

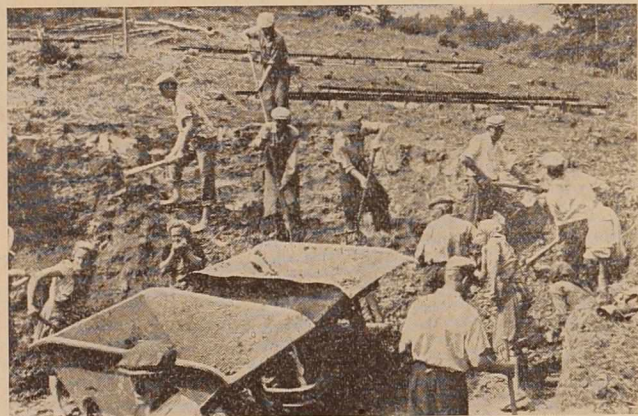
CESTA MAČKOVCI — ŠALOVCI

Že lani so v petrovsko-šalovski občini pripravili nove načrte za dokončno ureditev ceste Mačkovci—Salovci, letos pa so pričeli z gradnjo. Občinski ljudski odbor je namenil za to cesto 5 milijonov dinarjev, vsako kmečko gospodarstvo pa bo dalo po 2 dni prostovoljnega dela.

Dela tečejo že od maja. Ves odsek, ki ga je treba urediti, je dolg 1 kilometer, doslej pa so uredili že 300 metrov. Kako težavno je delo, pričra podatek, da je napis ponekod visok tudi do 7 metrov.

Ko se je mudil v tem kraju naš fotoreporter, so bili na delu Čepinčani, ki jih vidimo na sliki.

-bš-

PRAVNI KOTIČEK

Mati je že 1951. leta darovala manjše posestvo mojemu bratu, meni pa je določila znesek 3.000 din, katerega mi je brat dolžan izplačati po materini smrti. Ker je mati umrla, me zanima, če moram biti zadovoljna s 3.000 din, ali pa imam še pravico do kakšnega njunega deleža?

V. F.

ODGOVOR:

Roditelj za svojega življenja lahko razpolaga na neodplaten način le s takim imovnim razpoložljivim delom svojega imetja, dočim mora drugi del pustiti njunim dedicem. Če roditelj ne pusti njunim dedicem ničesar, ali pa ne toliko, kolikor bi znašal njihov delež, imajo njuni dediči pravico terjati od dediča, ki je dobil celotno posestvo, njuni delež, oziroma dopolnitev njunega deleža.

Njuni delež znaša polovico zakonskega. V primeru bi nujni delež znašal 1/4, če sta od otrok le

2.397.000, Salovci 264.000, Gornji Petrovci 172.000, Salovci 2.400.000 din itd. Krajevni odbori so tudi nabirali prispevke za nabavo instrumentov in druge opreme za zdravstveni dom v Gornjih Petrovcih. Prispevek KO Gornji Petrovci znaša 245.000, Zenavljani 380.000, Domanjševci 120.000, Salovci 196.000 din itd.

Občinski in krajevni odbori so zavzeto potegajo za zadovoljivo prometno povezavo krajev v občini z okrajnim središčem. Največ težav imajo sicer z avtobusno progo, ki vodi od M. Sobote do Martinja. Avtobus na tej progi je namreč deficiten in so lani morali poravnati 260.000 din razlike, vendar pa so se za dotiranje odločili tudi letos, da bi tako omogočili ugoden dostop do oddaljenih krajev ob državni meji.

EXPRESNI BIFE IN SLAŠČIČARNA POMEMBNA PRIDOBITEV

Murska Sobota je končno dobila tako potreben in težko pričakovan gostinski lokal — expresni bife, ki je združen s slaščičarno. Naj navedem nekaj prednosti tega lokala: z express kavo lahko postrežejo takoj in ob vsakem času, v treh do štirih minutah lahko pripravijo narezke po želji, v približno šestih minutah pa vam lahko servirajo kranjsko klobaso ali hrenovko. Četudi boste naročili recimo pečena piščanca, čevapčiče ali raznjice, v novem lokalu ne bode v zadregi.

Zahvaljujoč sodobni opremi vam bodo v nekaj minutah postregli tudi s temi specialitetami. Dokaj hitra je postrežba tudi v slaščičarni. In kar je pri vsem tem še posebno razveseljujoče: cene so nekoliko nižje kot v ostalih gostinskih lokalih.

Takšne so torej prednosti in posebnosti novega express bifeja in slaščičarne. Razumljivo pa je, da so imeli v začetku zaposleni nekaj težav z a-

Oba Vučka v razgovoru z nekdanjim mlinarjem Markojem

parati in da so se morali nanje tudi privaditi. Spričo tega se je čas postrežbe nekoliko podaljšal, ali pa pijače niso bile dodobra ohlajene. To pa se je sedaj že v veliki meri zboljšalo in lokal bo kmalu v polni meri služil svojemu namenu.

Po hitrosti serviranja je novi express bife s slaščičarno velike važnosti za Mursko Soboto in pomurski turizem na-

Enakomerno in utrujeno se obračajo velikanska kolesa in merijo tok vode. Kdo ve, kolikokrat so se že obrnila? ... in kolikokrat se še bodo obrnila? Ob strugi Mure samevajo, med seboj razmaknjeni, v šumenju vode, šumenju krošenj topolov in bodoče akacije. Stari mlinci. Zob časa in voda sfa vanje globoko zagrizla svoje zobe.

Reportažni zapisek z obiska pri mlinarjih na Muri

VSAKO LETO SE VRTI MANJ KOLES

Vsaka tri leta omahne kateri izmed njih in razredči njihove redke vrste, ostali pa neutrudno vrtijo svoja kolesa, kakor da bi poznali svojo usodo in se kljub izčrpanosti hoteli obdržati ob murski strugi...

Na bregu pod topoli sloni stari Martin Makolja iz Bistrice. Tudi on je bil mlinar, vendar že dolgo ne melje več. Kakor mnogi je ostal zaljubljen v Muro, mlino na njej in pomirjujočo okolico. Mnogokrat se odpravi do mlina. O čem neki razmišlja? Mogoče o svoji mladosti, ko je kot mlad mlinar delal na teh zibajočih se ladjah, ki se vsako leto premaknejo le za nekaj metrov, iskajoč močnejši tok, morda o vozovih, ki so rožljali po gosti murski šumi obteženi z vrečami in se ustavljali pred mlino. Kdo bi mogel razbrati njegove misli. Strmi nekam tje, kjer se za ovinkom zgublja tok reke. Zvonček v mlinu rahlo zacinglja. Gube na njegovem obrazu se rahlo napnejo. Ne, zvonček ne kliče njega. Ne bo mu treba niti vreti in se vpenjati po stopnicah. To sedaj opravlja mladi Vučkov Stef.

Še pred šestdesetimi leti se je samo na območju Bistrice vrtelo 24 mlinskih koles. Eno za drugim se je ustavilo. Nekateri mlinci so dotrajali, druge pa so preselili drugam. Vsi so bili plavajoči. Sedaj pa se na vodi ziblje samo še eden — Vučkov mlin, vsi ostali, ki pa jih tudi že lahko preštejejo na prste, pa so zgrajeni na bregu. Oče Vučko je zelo ponosen na svoj mlin ter je z zadovoljstvom pristal, da mlin zaščiti kot kulturno-zgodovinski spomenik. In če Stefana Vučka vprašate, zakaj je postal mlinar, vam pove kot marsikateri drugi: »Dedkov dedek je bil mlinar... oče je bil mlinar!« Volja do mlinarskega poklica je baje nalezljiva. Tako vsaj pravijo obmurski mlinarji. Nisem pa mogel kaj, da ne bi očeta Vučka vprašal, če ne bi morda delal raje v kakšnem modernem mlinu. Dobil sem že pričakovani odgovor: »Saj bi si lahko

postavil kakšen modernejši mlin na elektriko, pa sem na tega tako navezan, da se ne morem ločiti od njega. Tu človek naravnost uživa.« Tako jih trdi večina, tudi očka Smodiš, ki je na Muri že pravi veteran.

V razgovoru z njimi mi je hitro minil čas, posebno še, ker je pogosto prišla iz njihovih ust kakšna duhovita, pripovedovalci so mi tudi, kako so včasih preseljevali mlino. Če so mlin selili v smer toka, je to delo zmoglo dvajset ljudi, medtem ko je moralo pri selitvi proti toku prijeti za vrvi tudi okrog sto ljudi. Preseljevali so jih gor in dol. To so bila doživljaja. In sedaj za selitev ni ostalo ničesar več, kajti plavajoči mlin je ostal samo še eden in ta očitno ne bo več dosti menjal svojega položaja. Tako so mi pripovedovali, vmes pa je Stef tu in tam stopil v mlin in nasipal novega zrnja ali pa odnesel vreče na voz. Delo je zares enolično, vendar prijetno.

Pozno proti večeru sem se poslovil od murskih mlinarjev. Šumenje muhaste Mure, ki vsak čas spreminja svojo strugo, enakomerni pomirjujoči ritem mlinskih koles, žvrgolenje škrlancev in gruljenje golobov se je zlivalo v eno samo svojevrsno melodijo, ki so jo tik ob ušesih dopolnjevali brenčajoči komarji.

J. Stolnik

V KOLESARJA SE JE ZALETEL OTROK

Na križišču ulice Staneta Rozmana v Murski Soboti je v minulem tednu, ko je kolesar Jože Janža iz Prosečke vasi nameraval zaviti v levo, pritekel pod kolo 4-letni otrok Boris Hozjan. Pri padcu je dobil otrok lažje telesne poškodbe, ter so ga prepeljali v soboško bolnišnico, kolesarja pa na odzvem krvi.

NEURJE V OKOLICI LJUTOMERA IN ŠALOVEC

V nedeljo popoldne je v nekaterih predelih ljutomerske občine divjalo močno neurje. Med močnim nalivom se je vsula gosta toča, ki je naravnost pobelila vso okolico in močnejše poškodovale polja in vinograde v okolici Železnih dveri, Zerovinec, Presike, Jeruzalema in Koga. Spričo močnega naliva so se hitro napolnili vsi potoki in prestopili

bregove. Preobilica vode je močnejše poškodovale tudi ribnike na Podgradju. Tudi ljutomerski Glavni trg je bil kmalu pod vodo.

Ponekod je voda segala tudi do pol metra visoko ter ustavila promet. Prebivalstvo se je v naglici lotilo čiščenja kanalov, ki jih je zamašila blatna naplavinna. Pri tem so jim priskočili na pomoč tudi

enote civilne zaščite. Tako so omogočili hiter odtok vode, ki je popreje prekrila tudi pločnike ter prodirala v kleti. Tudi v okolici Vidma ob Ščavnici je med dežjem padala toča, vendar večje škode ni bilo.

Prejšnji četrtek pa je toča opustošila tudi polja v okolici Hodoša, Salovec in Krplivnika.

Škode na obeh prizadetih področjih še niso ocenili, vendar je očitno, da je precej velika. V ljutomerski občini je zlasti veliko škodo utrpel Vinogradniško živinorejski kombinat, saj je domala vse vinograde oklestila toča. Voda, ki je prodirala s hribov, pa je odplavila v dolino precej rodovitne zemlje.

-js-

Lepa gesta soboških letavcev

V začetku preteklega meseca so dobili v soboški aeroklub sporočilo naših obmejnih organov, da je zaradi neugodnih pogojev v zraku (vpliv vetra) pristal nekje med Petanji in Petrovci inž. Josef Sommer, športni jadralvec iz Köflachu v sosednji Avstriji.

Takoj po sprejemu sporočila se je podal Ludvik Merkl s šoferjem na mesto, kjer je zasilno pristal avstrijski jadralvec. Jadrilico so skupno razdrli in jo odpeljali na soboško letališče, zatem pa takoj sporočili Sommerjevemu matičnemu klubu v Köflach, naj pošlje ponj avion. Medtem ko so čakali na odgovor, so soboški letavci svojega gosta pogostili in se z njim zadržali v prijetnem razgovoru, omogočili pa so mu tudi nočni počitek v hotelu. Vendar pa to ni bilo več potrebno: po inž. Sommerja in njegovo jadrilico je klub poslal posebno transportno vozilo iz Gradca. Soboški letavci so se nato pristrčno poslovlili od svojega športnega kolega, ki je neovirano in brez težav odpotoval v domovino.

Kmalu po Sommerjevi vrnitvi domov je soboški aeroklub prejel posebno pismo, v katerem se inž. Josef Sommer in njegov klub pristrčno zahvalujeta našemu klubu, njevoemu predsedniku, vsem članom, ki so mu tako veliko pomoč pri vrnitvi v domovino in mu kot športni kolegi izkazali tolikšno gostoljubnost. V svojem pismu, polnem hvale in priznanj za izkazano gesto, inž. Sommer tudi zagotavlja, da mu bo to srečanje ostalo v najlepšem spominu vse življenje in da jih bo obiskal, tokrat seveda prostovoljno ob koncu tega meseca, ko namerava priti na dopust v Jugoslavijo.

S. K.

Prebivalci so hiteli čistiti zamašene kanale, da je voda hitreje otekala

Tako je med nedeljskim neurjem izgledal ljutomerski Glavni trg (Foto: J. Stolnik)

19. MARIBORSKI TEDEN sejem široke potrošnje

27. VII. — 5. VIII. 1962
MARIBORSKI SEJEM

MODNA REVIIJA
DNEVNO ob 17. In 20. uri